

GODIŠNJI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI

IZVJEŠĆE UPRAVE ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2013.

1. PRIRODA POSLOVANJA

Aktivnosti ESB-a u 2013. godini detaljno su opisane u odgovarajućim poglavljima Godišnjeg izvješća.

2. CILJEVI I ZADAĆE

Ciljevi i zadaće ESB-a opisani su u Statutu ESSB-a (članci 2. i 3.). Pregled rezultata u usporedbi s tim ciljevima uključen je u predgovoru Godišnjem izvješću predsjednika ESB-a.

3. GLAVNI RESURSI I PROCESI

UPRAVLJANJE ESB-om

Tijela ESB-a nadležna za odlučivanje su Izvršni odbor, Upravno vijeće i Opće vijeće. Osim toga, upravljanje ESB-om obuhvaća Odbor za reviziju na visokoj razini te više razina vanjskih i unutarnjih kontrola, kao i dva kodeksa ponašanja i etički okvir.

Kako bi se još više ojačalo upravljanje ESB-om i Eurosustavom, Odbor za reviziju Upravnom vijeću pruža pomoć u vezi s njegovim odgovornostima u pogledu integriteta financijskih informacija, nadzora nad unutarnjim kontrolama, pridržavanja mjerodavnog prava, propisa i kodeksa ponašanja te obavljanja revizorskih funkcija ESB-a i Eurosustava.

Statutom ESSB-a propisane su dvije razine vanjskih kontrola, a to su vanjski revizori imenovani za obavljanje revizije godišnjih financijskih izvještaja ESB-a (članak 27.1) i Europski revizorski sud, koji ispituje operativnu učinkovitost upravljanja ESB-om (članak 27.2). Kako bi javnost bila sigurnija u neovisnost vanjskih revizora ESB-a, primjenjuje se načelo rotacije revizorskih društava svakih pet godina. Za vanjskog revizora ESB-a 2013. godine za razdoblje do kraja financijske godine 2017. imenovano je društvo Ernst & Young GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft.

Unutar strukture unutarnje kontrole ESB-a postoji okvir za upravljanje operativnim rizicima, pri čemu je svaka organizacijska jedinica odgovorna za upravljanje vlastitim operativnim rizicima i provođenje vlastitih kontrola, kao i za djelotvornost i učinkovitost svojih operacija. Odbor za operativne rizike podupire Izvršni odbor u njegovoj nadzornoj ulozi u pogledu upravljanja operativnim rizicima ESB-a.

Uprava za upravljanje rizicima ESB-a odgovorna je za okvir upravljanja rizicima koji se primjenjuje na sve operacije ESB-a na financijskom tržištu te za praćenje, procjenu i predlaganje mjera za poboljšanje operativnog okvira monetarne politike i politike deviznih pričuva Eurosustava iz perspektive upravljanja rizicima.

Za pitanja proračuna unutar strukture unutarnje kontrole ESB-a zadužena su prvenstveno pojedina poslovna područja, koja preuzimaju i odgovornost za njih. Odjel za proračun, kontroling i organizaciju Glavne uprave za ljudske potencijale, proračun i organizaciju, u suradnji s poslovnim područjima, razvija okvir te priprema i prati strateško planiranje s obzirom na resurse ESB-a, kao i povezan operativni proračun. Taj se odbor bavi i planiranjem i kontrolingom resursa, analizom troškova i koristi te analizom ulaganja za projekte ESB-a i ESSB-a. Izdatke u odnosu na dogovorene proračune redovito prati Izvršni odbor, uzimajući u obzir savjete Odbora za proračun, kontroling i organizaciju, i Upravno vijeće uz pomoć Odbora za proračun, koji je sastavljen od stručnjaka ESB-a i nacionalnih središnjih banaka europodručja. U skladu s člankom 15. Poslovnika ESB-a, Odbor za proračun pruža podršku Upravnom vijeću davanjem detaljne ocjene prijedloga godišnjih proračuna ESB-a i zahtjeva Izvršnog odbora za dodatnim proračunskim financiranjem, prije nego se podnesu na odobrenje Upravnom vijeću.

Osim toga, Uprava za unutarnju reviziju izravno odgovorna Izvršnom odboru provodi nezavisne revizijske misije.

Sveobuhvatni etički okvir za osoblje ESB-a daje smjernice i postavlja etičke obrasce, standarde i mjerila. Od svih se zaposlenih očekuje da se prilikom obavljanja svojih dužnosti, kao i u odnosima s nacionalnim središnjim bankama, tijelima javne vlasti, sudionicima na tržištu, predstavnicima medija i općom javnosti, pridržavaju visokih norma profesionalnoga etičkog ponašanja. Etičkim normama koje vrijede za članove tijela odlučivanja ESB-a isključivo se bave dva dodatna kodeksa ponašanja. Službenik za etiku kojeg imenuje Izvršni odbor brine se o dosljednom tumačenju pravila koja vrijede za članove Izvršnog odbora i zaposlene. Savjetnika za etiku Upravno je vijeće imenovalo kako bi njegovim članovima pružao smjernice o pojedinim aspektima profesionalnog ponašanja.

Dodatne informacije koje se odnose na upravljanje ESB-om nalaze se u odjeljku 1. poglavlja 8. Godišnjeg izvješća.

ČLANOVI IZVRŠNOG ODBORA

Članove Izvršnog odbora iz redova osoba priznatog ugleda i stručnog iskustva u monetarnim ili bankarskim poslovima na preporuku Vijeća EU-a imenuje Europsko vijeće, i to nakon savjetovanja s Europskim parlamentom i Upravnim vijećem.

Uvjete zapošljavanja članova, na temelju prijedloga odbora od triju članova koje imenuje Upravno vijeće i triju članova koje imenuje Vijeće EU-a, određuje Upravno vijeće.

Plaće, dodaci na plaću i druga primanja članova Izvršnog odbora navedeni su u bilješci br. 30 godišnjih financijskih izvještaja, „Troškovi osoblja”.

ZAPOSLENICI

Politika upravljanja ljudskim potencijalima u ESB-u 2013. godine bila je usmjerena na radnu kulturu, rodnu raznolikost, zapošljavanje, profesionalni razvoj i uvjete zapošljavanja. Zbivanja povezana s radnom kulturom ESB-a i dalje su bila usredotočena na profesionalnu etiku i upravljanje radnom uspješnošću. S obzirom na potonje, ESB je uveo „postupak u slučaju nedovoljne radne uspješnosti”, kao podršku zaposlenima koji svoju radnu uspješnost moraju ponovno dovesti barem na zadovoljavajuću razinu. Nadalje, Banka je u 2013. godini odlučila uvesti rodne ciljeve te je

postavila plan djelovanja u pogledu rodne raznolikosti, kojemu je cilj značajno povećati udio žena na visokim položajima tijekom srednjoročnog razdoblja.

ESB je nastavio promicati stjecanje i razvoj odgovarajućih vještina te daljnje jačanje potrebnih kompetencija uprave i zaposlenih. U siječnju 2013. pokrenuo je dvogodišnji program podrške u promjeni karijere zaposlenima koji su tijekom duljeg razdoblja u Banci radili na istim ili sličnim položajima, a zanima ih nastavak karijere izvan ESB-a. Tijekom 2013. godine odvijale su se intenzivne organizacijske pripreme za jedinstveni nadzorni mehanizam. U tom kontekstu, zaposleni ESB-a sudjelovali su u studijskim posjetima i na stručnoj obuci u organizaciji nekoliko nacionalnih nadležnih tijela.

Prosječan broj zaposlenih (koji odgovara radu na puno radno vrijeme) pod ugovorom s ESB-om¹ povećao se s 1.615, koliko je iznosio u 2012., na 1.683 u 2013. godini. Na kraju 2013. godine broj zaposlenih iznosio je 1.790. Za više informacija vidi bilješku br. 30 godišnjih financijskih izvještaja „Troškovi osoblja” te odjeljak 2. poglavlja 8. Godišnjeg izvješća, u kojem su kretanja na području upravljanja ljudskim potencijalima također detaljnije opisana.

UPRAVLJANJE PORTFELJIMA

ESB ima dvije vrste investicijskog portfelja, a to su investicijski portfelj deviznih pričuva, nominiran u američkim dolarima i japanskim jenima, te investicijski portfelj vlastitih sredstava nominiran u eurima. Osim toga, financijska sredstva mirovinskih fondova ESB-a ulažu se u portfelj kojim se upravlja izvana. ESB za potrebe monetarne politike u vlasništvu ima i vrijednosne papire, kupljene u okviru Programa za tržišta vrijednosnih papira i dvaju programa otkupa pokrivenih obveznica.

IZRADA FINANCIJSKIH RAČUNA ESB-a

Na temelju članka 26.2 Statuta ESSB-a, godišnje financijske izvještaje ESB-a sastavlja Izvršni odbor u skladu s načelima koja je utvrdilo Upravno vijeće.²

Odjel za financijsko izvještavanje i financijsku politiku Glavne uprave za opće poslove u suradnji s drugim poslovnim područjima zadužen je za izradu godišnjih financijskih izvještaja te za osiguravanje da se sva povezana dokumentacija pravodobno dostavi revizorima, a potom i tijelima ESB-a nadležnima za odlučivanje.

Uprava za unutarnju reviziju pruža neovisnu i objektivnu potvrdu te usluge savjetovanja s ciljem unaprjeđenja operacija ESB-a. U tom kontekstu procesi financijskog izvještavanja i godišnji financijski izvještaji ESB-a mogu podlijegati i unutarnjoj reviziji. Izvještaji unutarnje revizije, koji mogu obuhvaćati i preporuke revizije upućene dotičnim poslovnim područjima, dostavljaju se Izvršnom odboru.

Odbor za aktivu i pasivu ESB-a, sastavljen od predstavnika funkcija ESB-a za tržišne operacije, financijsko izvještavanje, upravljanje rizicima i proračun, sustavno prati i procjenjuje sve čimbenike koji mogu utjecati na bilancu stanja i račun dobiti i gubitka ESB-a. Pregledava godišnje financijske izvještaje i povezanu dokumentaciju prije nego što se podnesu na usvajanje Izvršnom odboru.

¹ Nisu uključeni zaposleni na neplaćenom dopustu. Ovaj podatak uključuje zaposlene s ugovorom na neodređeno, određeno vrijeme i s privremenim ugovorima, kao i sudionike ESB-ova programa za diplomante. Uključeni su i zaposleni na porodiljnom dopustu ili dugotrajnom bolovanju.

² Vidi bilješke o računovodstvenim politikama.

Nadalje, godišnje financijske izvještaje ESB-a revidiraju nezavisni vanjski revizori koje je preporučilo Upravno vijeće, a odobrilo ih je Vijeće EU-a. Vanjski revizori pregledavaju poslovne knjige i račune ESB-a te imaju neograničen pristup svim informacijama o njegovim transakcijama. Odgovorni su za davanje mišljenja o tome daju li godišnji financijski izvještaji točan i objektivan prikaz financijskog položaja ESB-a i rezultata njegova poslovanja, u skladu s načelima koja je utvrdilo Upravno vijeće. U tom pogledu vanjski revizori ocjenjuju dostatnost unutarnjih kontrola koje se primjenjuju na pripremu i prikaz godišnjih financijskih izvještaja te ocjenjuju prikladnost primijenjenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena koje je obavio Izvršni odbor.

Nakon što Izvršni odbor odobri njihovo izdavanje, godišnji financijski izvještaji, zajedno s mišljenjem vanjskih revizora i svom odgovarajućom dokumentacijom, podnose se na pregled Odboru za reviziju prije predaje na odobrenje Upravnom vijeću.

Izvršni je odbor odlučio da će se od 2013. godine godišnji financijski izvještaji ESB-a odobravati na drugoj sjednici Upravnog vijeća u veljači svake godine te odmah potom i objaviti.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA

ESB je izložen i financijskim i operativnim rizicima. Upravljanje rizicima stoga je ključna sastavnica njegovih djelatnosti, a provodi se kontinuiranim postupkom utvrđivanja, procjene, smanjenja i praćenja rizika.

FINANCIJSKI RIZICI

Financijski rizici proizlaze iz temeljnih djelatnosti i raspodjele kapitala ESB-a, a posebice, iz upravljanja (i) deviznim pričuvama i zlatom u njegovu vlasništvu, (ii) njegovim investicijskim portfeljima nominiranim u eurima, i (iii) vrijednosnim papirima u njegovu vlasništvu kupljenim za potrebe monetarne politike. Oni obuhvaćaju kreditni, tržišni i likvidnosni rizik. ESB odlučuje o raspodjeli svoje imovine te provodi odgovarajuće okvire za upravljanje rizicima, uzimajući u obzir ciljeve i svrhe različitih portfelja i financijske izloženosti, kao i željene razine rizika, koje su odredila tijela ESB-a nadležna za odlučivanje. Kako bi se osiguralo održavanje rizika na tim razinama u svakom trenutku, ESB redovito prati i mjeri rizike, po potrebi poduzima odgovarajuće korake za smanjenje rizika i redovito revidira raspodjelu svoje imovine, kao i okvire za upravljanje rizicima.

Financijske rizike moguće je kvantificirati primjenom raznih mjera rizika. Za procjenu tih rizika ESB primjenjuje vlastite tehnike procjene rizika, koje se oslanjaju na zajednički okvir simulacije tržišta i kreditnog rizika. Ključni koncepti, tehnike i pretpostavke modeliranja na kojima se zasnivaju mjere rizika potaknuti su tržišnim normama i njihov su odraz.³ Za stjecanje cjelovita uvida u potencijalne rizične događaje koji bi se mogli javljati različitom učestalošću i različitim stupnjevima težine, ESB se služi dvjema vrstama statističkih mjera, a to su rizična vrijednost (VaR) i očekivani manjak (ES),⁴ koje se izračunavaju na više razina pouzdanosti. Nadalje, koristi se i

3 Vjerojatnosti nepodmirivanja obveza i migracije rejtinga dobivaju se iz studija o nepodmirivanju obveza i promjenama rejtinga koje objavljuju velike rejtniške agencije. Volatilnosti, korelacije i, općenitije govoreći, zajednička kretanja varijabla kreditnog i tržišnog rizika modeliraju se pomoću pristupa koji uključuje sponse (kopule) više čimbenika na temelju povijesnih podataka.

4 Rizična vrijednost (VaR) definira se kao prag maksimalnoga potencijalnog gubitka za portfelje financijske imovine koji se, prema statističkom modelu, uz zadanu vjerojatnost (razina pouzdanosti) u određenom razdoblju rizika neće prekoračiti. Očekivani manjak (ES) suvisla je mjera rizika, koja daje oprezniju procjenu od VaR-a kada se služi istim razdobljem i istom razinom pouzdanosti, budući da mjeri prosječne gubitke ponderirane vjerojatnošću njihova javljanja u najpessimističnijim scenarijima s premašivanjem praga VaR-a. U tom se kontekstu gubici definiraju kao razlike između neto vrijednosti portfelja ESB-a, kao što su navedene u bilanci stanja na početku razdoblja, u odnosu na simulirane vrijednosti na kraju tog razdoblja.

analizama osjetljivosti i različitih scenarija u svrhu boljeg razumijevanja i nadopune statističkih procjena rizika.

Financijski rizici kojima je ESB bio izložen putem svoje financijske imovine, izmjereni kao VaR na razini pouzdanosti 95% tijekom jednogodišnjeg razdoblja (VaR95%), na dan 31. prosinca 2013. iznosili su ukupno 8,6 milijarda EUR, što predstavlja smanjenje rizika u usporedbi s iznosima rizika procijenjenima na dan 31. prosinca 2012. (10,5 milijarda EUR).⁵

KREDITNI RIZIK⁶

ESB svojim kreditnim rizikom, koji se sastoji od rizika nepodmirenja kreditnih obveza i kreditnih migracijskih rizika, uglavnom upravlja putem sustava ograničenja izloženosti, a u određenim kreditnim operacijama i pomoću tehnika osiguranja kolateralnim jamstvom. Kontrole i ograničenja rizika kojima se ESB služi za utvrđivanje svoje izloženosti kreditnom riziku, razlikuju se od jedne do druge vrste operacija, što je odraz politike ili ciljeva ulaganja različitih portfelja.

Devizne pričuve u vlasništvu ESB-a podložne su i riziku nepodmirenja kreditnih obveza i kreditnom migracijskom riziku. Međutim, ti su rizici minimalni budući da se pričuve drže prvenstveno za potrebe intervencija na deviznom tržištu te se stoga ulažu u imovinu visoke kreditne kvalitete.

Zlato u vlasništvu ESB-a ne podliježe kreditnom riziku jer se zlato ne pozajmljuje trećim osobama.

Svrha investicijskog portfelja nominiranog u eurima jest osigurati ESB-u prihode za pokriće troškova njegova poslovanja, istodobno čuvajući uloženi kapital. Razmatranja o prinosu stoga imaju relativno veću ulogu u okviru raspodjele imovine i kontrole rizika za to vlasništvo nego što je slučaj s deviznim pričuvama ESB-a. Ipak, kreditni rizik u pogledu tog vlasništva održava se na umjerenj razini.

Na izloženosti ESB-a koje potječu iz vrijednosnih papira kupljenih u okviru dvaju programa otkupa pokrivenih obveznica i Programa za tržišta vrijednosnih papira vjerojatno neće utjecati kreditni migracijski rizik budući da su oni klasificirani kao vrijednosni papiri koji se drže do dospijeca te se stoga ne revaloriziraju po tržišnim cijenama. No te izloženosti mogu podlijevati riziku nepodmirenja kreditnih obveza. Rizik nepodmirenja kreditnih obveza u slučaju portfelja za programe otkupa pokrivenih obveznica održava se na umjerenj razini pomoću okvira raspodjele imovine, ograničenja izloženosti te prihvatljivosti, čime se dobiva diverzificiran portfelj pokrivenih obveznica visoke kreditne kvalitete. U slučaju Programa za tržišta vrijednosnih papira profil kreditnog rizika određen je raspodjelom kupnje po različitim državama, koja se vodi potrebama monetarne politike. Dobivena razina kreditnog rizika nalazi se unutar razina prihvatljivosti ESB-a.

5 Procjene rizika dane u ovom Izvješću Uprave izrađene su pomoću dosljednog skupa metodologija, pretpostavki i ulaznih parametara za izloženosti izmjerene na dan 31. prosinca 2012. i 31. prosinca 2013. Brojčane razlike između procijenjenih rizika navedenih u ovom izvješću za 31. prosinca 2012. i onih navedenih u Godišnjem izvješću ESB-a za 2012. godinu proizlaze ih metodoloških dorada.

6 Rizik nepodmirenja kreditnih obveza definira se kao rizik nastanka financijskih gubitaka zbog „dogadaja neispunjavanja obveze”, do kojeg dolazi zbog nepravodobnog ispunjavanja obveza dužnika (druge ugovorne strane ili izdatelja). Osim rizika nepodmirenja kreditnih obveza, šira definicija kreditnog rizika obuhvaća i kreditni migracijski rizik, što je rizik nastanka financijskih gubitaka zbog ponovnog određivanja cijena financijske imovine nakon značajnog pogoršanja njihove kreditne kvalitete i rejtinga.

TRŽIŠNI RIZIK⁷

Glavne su vrste tržišnog rizika kojima ESB podliježe pri upravljanju svojim vlasništvom valutni i robni rizik (rizik cijene zlata).⁸ ESB je izložen i kamatnom riziku.⁹

Valutni i robni rizici

ESB je izložen valutnom i robnom riziku zbog deviznih pričuva i zlata koje drži u vlasništvu. S obzirom na veličinu izloženosti ESB-a te volatilnost deviznih tečajeva i cijena zlata, profilom njegova financijskog rizika dominiraju valutni i robni rizik.

Imajući u vidu ulogu zlata i deviznih pričuva u politici ESB-a, koja je opisana u odjeljku 1.3. poglavlja 2. Godišnjeg izvješća, ESB ne nastoji ukloniti valutni i robni rizik. Ti se rizici uglavnom smanjuju diverzifikacijom vlasništva po različitim valutama i u zlatu, iako raspodjelu imovine prvenstveno potiče moguća potreba za intervencijama provođenjem monetarne politike.

U profilu ukupnog rizika ESB-a prevladavaju udjeli valutnog i robnog rizika (rizika cijene zlata). Najveći dio rizika potječe iz volatilnosti, kako cijene zlata tako i tečaja američkog dolara. U skladu s pravilima Eurosustava računi revalorizacije u zlatu i američkim dolarima, koji su na dan 31. prosinca 2013. iznosili 10,1 milijardu EUR (2012.: 16,4 milijarde EUR), odnosno 1,7 milijarda EUR (2012.: 3,3 milijarde EUR), mogu se koristiti za apsorpiranje utjecaja bilo kakvih budućih nepovoljnih kretanja cijena temeljne imovine, čime se sprječava bilo kakav utjecaj na račun dobiti i gubitka ESB-a.

Vrijednost zlata u vlasništvu ESB-a tijekom 2013. naglo se smanjila, ali utjecaj te deprecijacije u potpunosti je apsorpiran putem odgovarajućeg računa revalorizacije. Zbog deprecijacije se smanjila tržišna vrijednost zlata u vlasništvu ESB-a, a to je dovelo do smanjenja valutnog i robnog rizika.

Kamatni rizik

Vrijednosni papiri kupljeni u okviru dvaju programa otkupa pokrivenih obveznica i Programa za tržišta vrijednosnih papira klasificirani su kao vrijednosni papiri koji se drže do dospeljeća te se stoga ne revaloriziraju po tržišnim cijenama i nisu izloženi kamatnom riziku.

Nasuprot tome, najveći dio deviznih pričuva i investicijskih portfelja ESB-a nominiranih u eurima ulaže se u vrijednosne papire s fiksnim prinomom, koji se revaloriziraju po tržišnim cijenama te su stoga izloženi kamatnom riziku. Kamatnim rizikom koji proizlazi iz tih portfelja upravlja se putem politika raspodjele imovine i ograničenja tržišnog rizika, kojima se osigurava zadržavanje tržišnog rizika na razinama koje su odraz sklonosti ESB-a određenim omjerima rizika i prinosa za različite portfelje. Kada se prednosti dane različitim omjerima rizika i prinosa izražavaju modificiranom duracijom¹⁰ portfelja instrumenata s fiksnim prihodom, to dovodi do dulje modificirane duracije investicijskog portfelja nominiranog u eurima nego što je slučaj s deviznim pričuvama u vlasništvu.

Kamatni rizik kojem je ESB izložen ograničen je i tijekom 2013. godine bio je uglavnom stabilan na niskim razinama.

7 Tržišni rizik je rizik od nastanka financijskih gubitaka zbog kretanja tržišnih cijena i kamatnih stopa koje nisu u vezi s kreditnim događajima.

8 Valutni rizik je rizik od nastanka financijskih gubitaka od pozicija nominiranih u stranoj valuti zbog fluktuacija tečaja. Robni rizik je rizik od nastanka financijskih gubitaka od roba u vlasništvu zbog fluktuacija njihovih tržišnih cijena.

9 Kamatni rizik je rizik od nastanka financijskih gubitaka zbog pada vrijednosti financijskih instrumenata u odnosu na tržišne cijene kao posljedica nepovoljnih promjena važećih kamatnih stopa (prinosa).

10 Modificirana duracija mjera je osjetljivosti vrijednosti portfelja na paralelne pomake krivulja prinosa.

LIKVIDNOSNI RIZIK¹¹

S obzirom na ulogu eura kao važne valute pričuva, ulogu ESB-a kao središnje banke i strukturu njegove imovine i obveza, jedini značajan likvidnosni rizik kojem ESB podliježe jest rizik od nastanka financijskih gubitaka zbog nemogućnosti likvidacije imovine po prevladavajućoj tržišnoj vrijednosti u primjerenom roku. U tom smislu, uzimajući u obzir stabilnost ESB-ovih portfelja i njihove različite ciljeve, glavna izloženost ESB-a likvidnosnom riziku proizlazi iz njegovih deviznih pričuva jer se, radi provođenja deviznih intervencija, može ukazati potreba za likvidacijom velikih količina deviza u njegovu vlasništvu u kratkim rokovima.

Likvidnosnim se rizikom koji se odnosi na devizne pričuve ESB-a upravlja utvrđivanjem raspodjele imovine i ograničenja kojima se osigurava ulaganje dovoljno velikog udjela vlasništva ESB-a u imovinu koja se može brzo likvidirati uz zanemariv utjecaj na cijenu.

Profil likvidnosnog rizika portfelja ESB-a 2013. godine ostao je uglavnom stabilan.

OPERATIVNI RIZIK

U slučaju ESB-a operativni se rizik definira kao rizik negativnog financijskog, poslovnog ili reputacijskog utjecaja ljudi,¹² neprimjerene provedbe ili nedjelovanja unutarnjeg upravljanja i poslovnih procesa, nedjelovanja sustava na koje se procesi oslanjaju ili vanjskih događaja (npr. prirodne katastrofe ili vanjski napadi). Okvir upravljanja operativnim rizicima obuhvaća sve aktivnosti ESB-a te je sastavni dio procesa upravljanja Bankom i njezina vođenja. Glavni su ciljevi upravljanja operativnim rizicima u ESB-u pružanje razumne potvrde o tome da će ESB ostvariti svoju glavnu zadaću i ciljeve, kao i zaštita njegova ugleda i druge imovine od gubitka, zlouporabe i štete.

Sve rizike prvotno utvrđuju pojedina poslovna područja. Svakom poslovnom području u postupanju sa svim pitanjima povezanima s operativnim rizikom pomaže tim za upravljanje operativnim rizikom i kontinuitetom upravljanja. ESB je u glavnim crtama prikazao potencijalne temeljne uzroke rizika, kao i rizične događaje i utjecaje koje bi mogli proizaći iz tih uzroka. ESB primjenjuje definirani životni ciklus rizika koji obuhvaća postupak trajnog i sustavnog utvrđivanja, analiziranja operativnog rizika, reagiranja na njega i izvješćivanja o njemu te njegovo praćenje. ESB je uspostavio i politiku tolerancije rizika, kojom se utvrđuje razina operativnog rizika koju je spreman tolerirati.

5. FINANCIJSKA SREDSTVA

KAPITAL

Nakon pristupanja Hrvatske kao nove države članice Europske unije na dan 1. srpnja 2013. prilagođeni su udjeli nacionalnih središnjih banaka u ključu za upis kapitala, a upisani kapital ESB-a povećao se na 10.825 milijuna EUR.

¹¹ U slučaju ESB-a likvidnosni rizik može se opisati kao mogućnost nastanka gubitaka zbog nemogućnosti tržišta da apsorbira velike naloge za prodaju bez značajnog pada cijena.

¹² Izraz „ljudi” koristi se u širem smislu te obuhvaća sve negativne utjecaje koji su posljedica djelovanja radne snage, kao i nedostatnog odabira osoblja i kadrovske politike.

Osim toga, Hrvatska narodna banka, kao i sve druge nacionalne središnje banke izvan europodručja, uplatila je 3,75% svojega upisanog kapitala kao udio u operativnim troškovima ESB-a. Sveukupno gledajući, zbog pristupanja Hrvatske kao nove države članice uplaćeni kapital ESB-a povećao se sa 7.650 milijuna EUR, koliko je iznosio 30. lipnja 2013., na 7.653 milijuna EUR 1. srpnja 2013.

Pojedinosti o tim promjenama nalaze se u bilješci br.16 godišnjih financijskih izvještaja, „Kapital i pričuve”.

REZERVACIJE ZA VALUTNI, KAMATNI, KREDITNI RIZIK I RIZIK CIJENE ZLATA

Budući da se najveći dio imovine i obveza ESB-a periodički revalorizira po trenutnim tržišnim tečajevima i cijenama vrijednosnih papira, na profitabilnost ESB-a snažno utječu tečajne izloženosti i, u manjoj mjeri, kamatne izloženosti. Te izloženosti proizlaze uglavnom iz zlata i deviznih pričuva u američkim dolarima i japanskim jenima u vlasništvu ESB-a, koji se ulažu pretežito u kamatonosne instrumente. Investicijski portfelji i vrijednosni papiri u vlasništvu ESB-a kupljeni za potrebe monetarne politike za sobom povlače daljnju izloženost kreditnom riziku.

S obzirom na svoju veliku izloženost tim rizicima i iznos računa revalorizacije, ESB održava rezervacije za tečajni, kamatni i kreditni rizik te rizik cijene zlata. Visina tih rezervacija i trajna potreba za njima svake se godine revidira, uzimajući u obzir cijeli niz čimbenika, uključujući posebice razinu udjela rizične imovine, opseg ostvarene izloženosti rizicima u tekućoj financijskoj godini, predviđene rezultate za iduću godinu te procjenu rizika koja uključuje izračune rizičnih vrijednosti (VaR) za rizičnu imovinu, koja se primjenjuje dosljedno tijekom vremena. Rezervacije za rizike, zajedno sa svim iznosima koji se drže u fondu opće pričuve ESB-a, ne smiju prelaziti vrijednost kapitala koji su uplatile nacionalne središnje banke europodručja.

Na dan 31. prosinca 2012. rezervacije za tečajni, kamatni i kreditni rizik te rizik cijene zlata iznosile su 7.529 milijuna EUR. Nakon što je uzelo u obzir rezultate svoje procjene rizika, Upravno je vijeće odlučilo povećati iznos rezervacija za rizike na 7.530 milijuna EUR na dan 31. prosinca 2013. Taj je iznos jednak vrijednosti kapitala ESB-a uplaćenog od strane nacionalnih središnjih banaka europodručja na dan 31. prosinca 2013.

6. FINANCIJSKI REZULTAT ZA 2013.

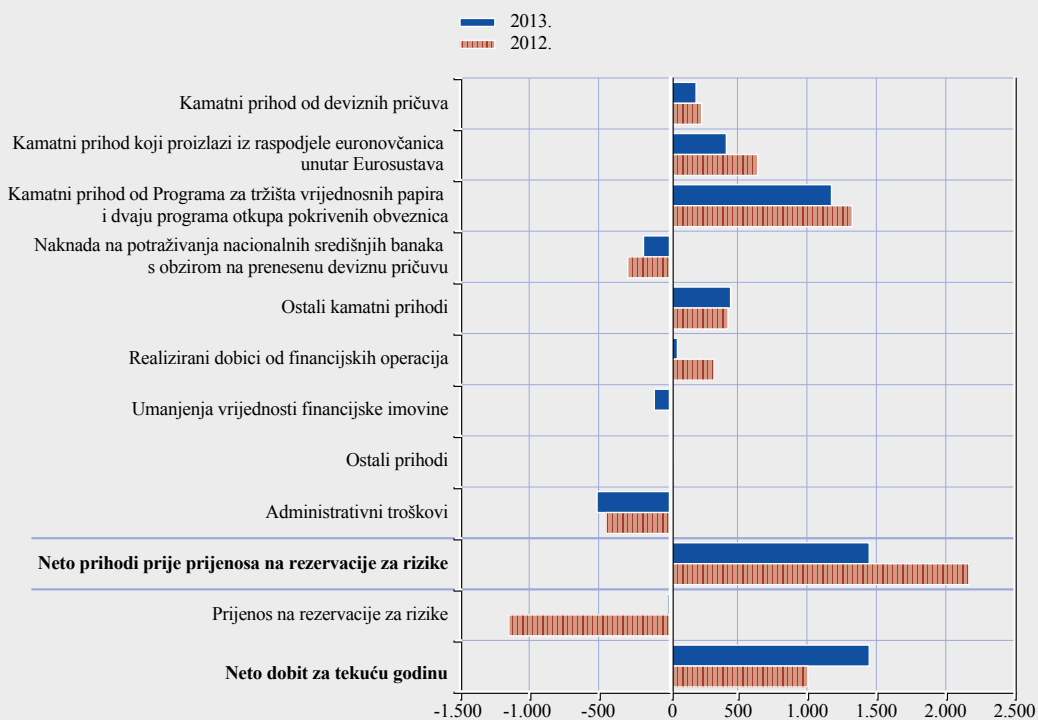
U 2013. neto dobit ESB-a iznosila je 1.440 milijuna EUR (2012.: 995 milijuna EUR)¹³ nakon prijenosa na rezervacije za rizik u visini 0,4 milijuna EUR (2012.: 1.166 milijuna EUR). Nakon tog prijenosa i zadržavanja iznosa u visini 9,5 milijuna EUR, koji proizlazi iz usklađenja dobiti ostvarene prethodnih godina (vidi „Mirovinski planovi ESB-a, ostala primanja poslije prestanka zaposlenja i ostala dugoročna primanja” u bilješkama o računovodstvenim politikama), preostala neto dobit u iznosu od 1.430 milijuna EUR raspoređena je nacionalnim središnjim bankama europodručja.

Grafikon br. 1 prikazuje sastavnice računa dobiti i gubitka ESB-a za 2013. te usporedbu s 2012. godinom.

¹³ Ponovno iskazano zbog promjene računovodstvene politike (vidi „Mirovinski planovi ESB-a, ostala primanja poslije prestanka zaposlenja i ostala dugoročna primanja” u bilješkama o računovodstvenim politikama).

Račun dobiti i gubitka ESB-a po stavkama za 2013. i 2012.

(u milijunima EUR)

Izvor: ESB

Neto kamatni prihod u 2013. iznosio je 2.005 milijuna EUR, u odnosu na 2.289 milijuna EUR u 2012. godini. Do smanjenja neto kamatnog prihoda došlo je uglavnom zbog (a) nižega kamatnog prihoda od udjela ESB-a u ukupnom broju euronovčanica u optjecaju te (b) smanjenja kamatnog prihoda ostvarenog od vrijednosnih papira kupljenih u okviru Programa za tržišta vrijednosnih papira i dvaju programa otkupa pokrivenih obveznica. Učinci tih kretanja djelomice su nadomješteni nižim kamatnim rashodom koji proizlazi iz potraživanja nacionalnih središnjih banaka s obzirom na devizne pričuve koje su prenijele na ESB.

Neto realizirani dobitci od financijskih operacija smanjili su se sa 319 milijuna EUR u 2012. na 52 milijuna EUR u 2013., i to uglavnom zbog nižih realiziranih dobitaka od razlika u cijeni ostvarenih od portfelja američkih dolara.

Ukupno smanjenje tržišne vrijednosti vrijednosnih papira koji se drže u ESB-ovu portfelju američkih dolara 2013. godine dovelo je do znatno većih umanjjenja za tu godinu u iznosu 115 milijuna EUR (2012.: 4 milijuna EUR).

Na kraju 2012. godine nerealizirani dobitci od tečajnih razlika, koji proizlaze uglavnom iz portfelja američkih dolara i portfelja japanskih jena, iznosili su 6.053 milijuna EUR, dok su nerealizirani dobitci od razlika u cijeni zlata iznosili 16.434 milijuna EUR. U 2013. je aprecijacija eura u odnosu na japanski jen i američki dolar za posljedicu imala smanjenje nerealiziranih dobitaka od tečajnih razlika, koji su pali na 2.540 milijuna EUR, dok je pad cijene zlata tijekom 2013. doveo do smanjenja

nerealiziranih dobitaka od razlika u cijeni zlata, koji su pali na 10.139 milijuna EUR. U skladu s računovodstvenim politikama Eurosustava, ti su iznosi evidentirani u računima revalorizacije.

Ukupni administrativni troškovi ESB-a, uključujući i amortizaciju, u 2013. godini iznosili su 527 milijuna EUR, u odnosu na 464 milijuna EUR u 2012. Velika većina troškova nastala u vezi s izgradnjom nove zgrade ESB-a kapitalizirana je i isključena iz ove stavke.

BILANCA STANJA NA DAN 31. PROSINCA 2013.

IMOVINA	BILJEŠKA BR.	2013. EUR	2012. EUR
Zlato i potraživanja u zlatu	1	14.063.991.807	20.359.049.520
Potraživanja od rezidenata izvan europodručja nominirana u stranoj valuti	2		
Potraživanja od Međunarodnoga monetarnog fonda (MMF)	2.1	627.152.259	653.250.711
Salda kod banaka i ulaganja u vrijednosne papire, inozemni krediti i ostala inozemna imovina	2.2	38.764.255.039	40.669.958.425
		39.391.407.298	41.323.209.136
Potraživanja od rezidenata europodručja nominirana u stranoj valuti	2.2	1.270.792.764	2.838.176.026
Potraživanja od rezidenata izvan europodručja nominirana u eurima	3		
Salda kod banaka, ulaganja u vrijednosne papire i krediti	3.1	535.000.000	0
Ostala potraživanja od kreditnih institucija iz europodručja nominirana u eurima	4	9.487	5.000
Vrijednosni papiri rezidenata europodručja nominirani u eurima	5		
Vrijednosni papiri koji se drže za potrebe monetarne politike	5.1	18.159.937.704	22.055.516.689
Potraživanja unutar Eurosustava	6		
Potraživanja koja se odnose na raspodjelu euronovčanica unutar Eurosustava	6.1	76.495.146.585	73.007.429.075
Ostala potraživanja unutar Eurosustava (neto)	12.2	0	24.673.515.571
		76.495.146.585	97.680.944.646
Ostala imovina	7		
Materijalna i nematerijalna dugotrajna imovina	7.1	971.175.790	638.474.832
Ostala financijska imovina	7.2	20.466.245.900	19.099.638.796
Revalorizacijske razlike za izvanbilančne instrumente	7.3	104.707.529	207.025.391
Obračunati prihodi i unaprijed plaćeni troškovi	7.4	977.552.068	1.660.056.235
Razno	7.5	1.739.308.724	1.430.315.885
		24.258.990.011	23.035.511.139
Ukupno imovina		174.175.275.656	207.292.412.156

OBVEZE	BILJEŠKA BR.	2013. EUR	2012. EUR
Novčanice u optjecaju	8	76.495.146.585	73.007.429.075
Obveze prema ostalim rezidentima europodručja nominirane u eurima	9		
Ostale obveze	9.1	1.054.000.000	1.024.000.000
Obveze prema rezidentima izvan europodručja nominirane u eurima	10	24.765.513.795	50.887.527.294
Obveze prema rezidentima izvan europodručja nominirane u stranoj valuti	11		
Depoziti, salda i ostale obveze	11.1	18.478.777	0
Obveze unutar Eurosustava	12		
Obveze koje odgovaraju prijenosu deviznih pričuva	12.1	40.309.644.425	40.307.572.893
Ostale obveze unutar Eurosustava (neto)	12.2	119.857.494	0
		40.429.501.919	40.307.572.893
Ostale obveze	13		
Revalorizacijske razlike za izvanbilančne instrumente	13.1	185.010.549	585.953.062
Obračunati rashodi i odgođeni prihodi	13.2	370.542.207	975.648.659
Razno	13.3	786.331.706	928.422.271
		1.341.884.462	2.490.023.992
Rezervacije	14	7.619.546.534	7.595.452.415
Računi revalorizacije	15	13.358.190.073	23.334.941.183
Kapital i pričuve	16		
Kapital	16.1	7.653.244.411	7.650.458.669
Dobit tekuće godine		1.439.769.100	995.006.635
Ukupno obveze		174.175.275.656	207.292.412.156

RAČUN DOBITI I GUBITKA ZA GODINU KOJA ZAVRŠAVA 31. PROSINCA 2013.

	BILJEŠKA BR.	2013. EUR	2012. EUR
Kamatni prihod od deviznih pričuva	24.1	187.279.973	228.883.700
Kamatni prihod koji proizlazi iz raspodjele euronovčanica unutar Eurosustava	24.2	406.310.130	633.084.427
Ostali kamatni prihodi	24.4	6.477.297.658	10.917.006.128
<i>Kamatni prihod</i>		<i>7.070.887.761</i>	<i>11.778.974.255</i>
Naknada na potraživanja nacionalnih središnjih banaka s obzirom na prenesenu deviznu pričuvu	24.3	(192.248.631)	(306.925.375)
Ostali kamatni rashodi	24.4	(4.873.777.652)	(9.182.641.280)
<i>Kamatni rashod</i>		<i>(5.066.026.283)</i>	<i>(9.489.566.655)</i>
Neto kamatni prihod	24	2.004.861.478	2.289.407.600
Realizirani dobici/gubici od financijskih operacija	25	52.122.402	318.835.838
Umanjenje financijske imovine i pozicija	26	(114.607.365)	(4.180.784)
Prijenos na/iz rezervacija za valutni, kamatni, kreditni rizik i rizik cijene zlata		(386.953)	(1.166.175.000)
Neto rezultat financijskih operacija, umanjenja i rezervacija za rizike		(62.871.916)	(851.519.946)
Neto rashod od naknada i provizija	27	(2.126.773)	(2.127.108)
Prihod od dionica i sudjelujućih udjela	28	1.168.907	1.188.176
Ostali prihodi	29	26.107.807	21.938.157
Ukupni neto prihod		1.967.139.503	1.458.886.879
Troškovi osoblja	30	(240.523.980)	(222.374.856)
Administrativni troškovi	31	(260.070.567)	(220.422.011)
Amortizacija materijalne i nematerijalne dugotrajne imovine		(18.581.856)	(12.918.830)
Usluge proizvodnje novčanica	32	(8.194.000)	(8.164.547)
Dobit tekuće godine		1.439.769.100	995.006.635

Frankfurt na Majni, 11. veljače 2014.

EUROPSKA SREDIŠNJA BANKA

Mario Draghi
predsjednik

RAČUNOVODSTVENE POLITIKE¹

OBLIK I PREDSTAVLJANJE FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA

Financijski izvještaji ESB-a oblikovani su kao objektivan prikaz financijske pozicije ESB-a i rezultata njegova poslovanja. Izrađeni su u skladu s računovodstvenim politikama,² koje Upravno vijeće ESB-a smatra primjerenima naravi djelatnosti središnje banke.

RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Rukovodili smo se sljedećim računovodstvenim načelima: objektivnost i transparentnost, razboritost, priznavanje događaja nakon datuma bilance, značajnost, načelo trajnosti poslovanja, obračunsko načelo, dosljednost i usporedivost.

PRIZNAVANJE IMOVINE I OBVEZA

Neka imovina ili obveza priznaje se u bilanci samo onda kada postoji vjerojatnost dotoka u ESB ili odljeva iz ESB-a s njom povezane buduće ekonomske koristi, kada su gotovo svi s njom povezani rizici i dobiti preneseni na ESB te se nabavna cijena ili vrijednost imovine ili iznosa obveze može pouzdano izmjeriti.

RAČUNOVODSTVENE OSNOVE

Izvještaji su sastavljeni na osnovi povijesnog troška, prilagođeni s obzirom na tržišno vrednovanje utrživih vrijednosnih papira (osim onih klasificiranih kao vrijednosni papiri koji se drže do dospjeća), zlata i sve druge bilančne ili izvanbilančne imovine i obveza u stranoj valuti. Transakcije financijskom imovinom i obvezama evidentirane su na osnovi datuma namire.

Sve transakcije financijskim instrumentima nominiranim u stranoj valuti, osim promptnih transakcija vrijednosnim papirima, na datum transakcije evidentiraju se na računima izvanbilančne evidencije. Na datum namire izvanbilančna se knjiženja storniraju, a transakcije se knjiže u bilanci stanja. Kupnja i prodaja deviza utječe na neto deviznu poziciju na dan transakcije, kada se računaju i realizirani rezultati koji proizlaze iz prodaje. Obračunate nedospjele kamate, premije i diskonti povezani s financijskim instrumentima u stranoj valuti računaju se i evidentiraju svakodnevno pa ti obračuni svakodnevno utječu na deviznu poziciju.

IMOVINA I OBVEZE U ZLATU I STRANOJ VALUTI

Imovina i obveze nominirani u stranoj valuti pretvaraju se u eure po tečaju koji je vrijedio na datum bilance stanja. Prihodi i rashodi nominirani u stranoj valuti pretvaraju se u eure po tečaju na dan evidentiranja. Revalorizacija imovine i obveza u stranoj valuti, uključujući bilančne i izvanbilančne instrumente, provodi se za svaku pojedinu valutu.

Revalorizacija imovine i obveza nominiranih u stranoj valuti radi usklađenja s tržišnom cijenom provodi se zasebno od revalorizacije zbog promjene deviznog tečaja.

¹ Detaljne računovodstvene politike ESB-a propisane su Odlukom ESB/2010/21 od 11. studenoga 2010., SL L 35, 9.2.2011., str. 1 sa svim izmjenama.

² Te su politike u skladu s odredbama članka 26.4 Statuta ESSB-a, koje zahtijevaju usuglašen pristup pravilima kojima se uređuje računovodstveno i financijsko izvještavanje o operacijama Eurosustava.

Zlato se vrednuje po tržišnoj cijeni na kraju godine. Revalorizacijske se razlike zbog promjene cijene zlata i tečaja ne vode odvojeno, nego se računovodstveno evidentira samo jedna vrijednost na temelju fine unce zlata u eurima, koja je za godinu koja je završila 31. prosinca 2013. dobivena na temelju tečaja EUR/USD na dan 31. prosinca 2013.

Posebna prava vučenja (SDR) definirana su kao košarica valuta. Za potrebe revalorizacije vlasništva ESB-a u obliku posebnih prava vučenja njihova je vrijednost izračunana kao zbroj tečajeva četiriju glavnih valuta (američkog dolara, eura, japanskog jena i funte sterlinga) u odnosu na euro na dan 31. prosinca 2013.

VRIJEDNOSNI PAPIRI

Utrživi vrijednosni papiri (osim onih klasificiranih kao vrijednosni papiri koji se drže do dospijeca) i slična imovina vrednuju se po srednjim tržišnim cijenama ili na temelju odgovarajuće krivulje prinosa za svaki pojedini vrijednosni papir na datum bilance stanja. Za godinu koja je završila 31. prosinca 2013. upotrijebljene su srednje tržišne cijene na dan 30. prosinca.

Utrživi vrijednosni papiri klasificirani kao oni koji se drže do dospijeca i nelikvidne dionice vrednuju se po nabavnoj cijeni i podliježu umanjenju vrijednosti.

PRIZNAVANJE PRIHODA

Prihodi i rashodi priznaju se u obračunskom razdoblju u kojem su zarađeni ili nastali.³ Realizirani dobiti i gubici koji proizlaze iz prodaje deviza, zlata i vrijednosnih papira iskazani su u računu dobiti i gubitka. Takvi realizirani dobiti i gubici računaju se s obzirom na prosječnu nabavnu cijenu dotične imovine.

Nerealizirani dobiti ne priznaju se kao prihod, nego se izravno prenose na račun revalorizacije.

Nerealizirani gubici iskazuju se u računu dobiti i gubitka ako na kraju godine premaše iznos prethodnih revalorizacijskih prihoda evidentiranih na odgovarajućem računu revalorizacije. Takvi nerealizirani gubici od bilo kojeg vrijednosnog papira, valute ili udjela u zlatu ne netiraju se s nerealiziranim dobitima od drugih vrijednosnih papira, valuta ili zlata. U slučaju takvog nerealiziranog gubitka po bilo kojoj stavki izraženoj u računu dobiti i gubitka, prosječna nabavna cijena te stavke smanjuje se na tečaj ili tržišnu cijenu na kraju godine. Nerealizirani gubici od ugovora o kamatnoj razmjeni iskazani u računu dobiti i gubitka na kraju godine amortiziraju se sljedećih godina.

Gubici zbog umanjenja vrijednosti iskazuju se u računu dobiti i gubitka i ne poništavaju se sljedećih godina, osim ako se umanjena vrijednost ne smanji i njezino se smanjenje može povezati s konkretnim događajem koji je nastupio nakon prvog evidentiranja umanjenja vrijednosti.

Premije ili diskonti koji proizlaze iz kupljenih vrijednosnih papira, uključujući one koji se drže do dospijeca, izračunavaju se i prikazuju kao kamatni prihod te se amortiziraju tijekom preostalog razdoblja do dospijeca vrijednosnih papira.

³ Za administrativna razgraničenja i rezervacije za administrativna ograničenja vrijedi minimalni prag u visini 100.000 EUR.

OBRATNE TRANSAKCIJE

Obratne transakcije su operacije kojima ESB kupuje ili prodaje imovinu na temelju repo ugovora ili provodi kreditne operacije na temelju kolaterala.

Vrijednosni papiri se na temelju repo ugovora prodaju za gotovinu, pri čemu se istodobno ugovara njihov ponovni otkup od druge ugovorne strane po dogovorenoj cijeni na neki određeni budući datum. Repo ugovori evidentiraju se kao kolateralizirani depoziti na strani obveza u bilanci. Vrijednosni papiri prodani na temelju takvog ugovora ostaju u bilanci ESB-a.

Vrijednosni papiri se na temelju obratnog repo ugovora kupuju za gotovinu, pri čemu se istodobno ugovara njihova ponovna prodaja drugoj ugovornoj strani po dogovorenoj cijeni na neki određeni budući datum. Obratni repo ugovori evidentiraju se kao kolateralizirani krediti na strani imovine u bilanci, ali nisu uključeni u vlasništvo ESB-a nad vrijednosnim papirima.

Obratne transakcije (uključujući transakcije pozajmljivanja vrijednosnih papira) koje se provode u okviru programa automatiziranog pozajmljivanja vrijednosnih papira, u bilanci se evidentiraju samo ako se kolateral nudi u obliku pologa gotovine na račun ESB-a. ESB u 2013. nije primio nikakav kolateral u obliku gotovine u vezi s takvim transakcijama

IZVANBILANČNI INSTRUMENTI

Valutni instrumenti, tj. terminske transakcije u stranoj valuti, terminske strane valutnih zamjena i drugi valutni instrumenti koji uključuju razmjenu jedne valute za drugu na određeni datum u budućnosti, uključuju se u neto valutne pozicije za izračun pozitivnih i negativnih tečajnih razlika.

Kamatni instrumenti revaloriziraju se po pojedinim stavkama. Dnevne promjene varijacijske marže nedospjelih kamatnih ročnica evidentiraju se u računu dobiti i gubitka. Vrednovanje terminskih transakcija vrijednosnim papirima i ugovora o kamatnoj razmjeni temelji se na općeprihvaćenim metodama, u kojima se za vrednovanja koriste konkretne tržišne cijene i kamate te diskontni faktori od datuma namire do datuma vrednovanja

DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANCE

Vrijednosti imovine i sredstava usklađuju se za događaje koji su se zbili između datuma godišnje bilance i onoga dana kada Izvršni odbor dopusti podnošenje godišnjih financijskih izvještaja ESB-a Upravnom vijeću na odobrenje, ako ti događaji značajno utječu na stanje imovine ili obveza na datum bilance.

Važni događaji nakon datuma bilance koji ne utječu na stanje imovine i obveza na datum bilance objavljuju se u bilješkama.

SALDA UNUTAR ESSB-a/EUROSUSTAVA

Salda unutar ESSB-a uglavnom su rezultat prekograničnih plaćanja unutar EU-a namirenih u centralnobankarskom novcu u eurima. Te transakcije u najvećoj mjeri pokreću privatni subjekti (tj. kreditne institucije, financijska društva i pojedinci). Namiruju se u sustavu TARGET2 – transeuropskom automatiziranom sustavu ekspresnih novčanih transakcija u realnom vremenu

na bruto načelu – i zbog njih nastaju bilateralna salda na računima središnjih banaka EU-a. Ta se bilateralna salda netiraju i potom svakodnevno dodjeljuju ESB-u, tako da svakoj nacionalnoj središnjoj banci ostaje samo jedna neto bilateralna pozicija prema ESB-u. Ta pozicija u knjigama ESB-a predstavlja neto potraživanje, odnosno neto obvezu svake nacionalne središnje banke prema ostatku ESSB-a. Salda unutar Eurosustava nacionalnih središnjih banaka europodručja prema ESB-u koja proizlaze iz sustava TARGET2, kao i druga stanja unutar Eurosustava nominirana u eurima (npr. privremeno raspoređena dobit nacionalnim središnjim bankama) iskazuju se u bilanci ESB-a kao jedna neto pozicija imovine ili obveza i navode pod stavkom „Ostala potraživanja unutar Eurosustava (neto)” ili „Ostale obveze unutar Eurosustava (neto)”. Salda unutar ESSB-a nacionalnih središnjih banaka izvan europodručja prema ESB-u, koja proizlaze iz njihova sudjelovanja u sustavu TARGET2,⁴ navode se pod stavkom „Obveze prema rezidentima izvan euro područja nominirane u stranoj valuti”.

Stanja unutar Eurosustava koja proizlaze iz raspodjele euronovčanica unutar Eurosustava uključena su kao jedna neto imovina pod stavkom „Potraživanja koja se odnose na raspodjelu euronovčanica unutar Eurosustava” (vidi „Novčanice u optjecaju” u bilješkama o računovodstvenim politikama).

Stanja unutar Eurosustava koja proizlaze iz prijenosa deviznih pričuva na ESB od strane nacionalnih središnjih banaka koje su se priključile Eurosustavu nominirana su u eurima i iskazana pod stavkom „Obveze koje odgovaraju prijenosu deviznih pričuva”.

POSTUPANJE S DUGOTRAJNOM IMOVINOM

Dugotrajna imovina, uključujući nematerijalnu imovinu, uz iznimku zemljišta i umjetnina, vrednuje se po nabavnoj cijeni umanjenoj za amortizaciju. Pri obračunu amortizacije tijekom očekivanog vijeka imovine upotrebe koristi se linearna metoda, počevši od tromjesečja nakon što imovina postane raspoloživa za upotrebu. Vijek upotrebe glavnih kategorija imovine je kako slijedi:

Računala, računalna oprema i podrška te motorna vozila	4 godine
Tehnička oprema	4 do 10 godina
Namještaj i postrojenje u zgradi	10 godina

Trajanje amortizacijskog razdoblja za kapitalizirane troškove obnove u vezi s postojećim zgradama koje ESB unajmljuje prilagođeno je s obzirom na događaje koji utječu na očekivani vijek upotrebe povezane imovine. Zemljišta i umjetnine vrednuju se po nabavnoj cijeni.

Dugotrajna imovina nabavne cijene manje od 10.000 EUR otpisuje se u godini nabave.

Dugotrajna imovina koja ispunjava kriterije kapitalizacije, a još uvijek je u fazi izgradnje ili razvoja, evidentira se pod stavkom „Imovina u izgradnji ili razvoju”. Povezani troškovi prenose se u odgovarajuće stavke dugotrajne imovine kada ta imovina postane raspoloživa za upotrebu. Za potrebe amortizacije nove zgrade ESB-a troškovi se dodjeljuju odgovarajućim komponentama imovine, koje će se amortizirati u skladu s njihovim procijenjenim vijekom upotrebe.

⁴ Na dan 31. prosinca 2013. u sustavu TARGET2 sudjelovale su sljedeće nacionalne središnje banke izvan europodručja: Българска народна банка (Bugarska narodna banka), Danmarks Nationalbank, Latvijas Banka, Lietuvos bankas, Narodowy Bank Polski i Banca Națională a României.

MIROVINSKI PLANOV I ESB-a, OSTALA PRIMANJA POSLIJE PRESTANKA ZAPOSLENJA I OSTALA DUGOROČNA PRIMANJA

ESB upravlja planovima definiranih primanja za svoje zaposlene i članove Izvršnog odbora.

Mirovinski planovi zaposlenih financiraju se imovinom iz fonda za dugoročna primanja zaposlenih. Obvezni doprinosi koje uplaćuje ESB u visini 18%, odnosno oni koje uplaćuju zaposleni u visini 6% osnovne plaće prikazani su u stupu definiranih primanja mirovinskog plana. Zaposleni mogu uplaćivati dodatne dobrovoljne doprinose u stup definiranih doprinosa, koji se mogu upotrijebiti za dodatna primanja.⁵ Ta se dodatna primanja utvrđuju na temelju iznosa dobrovoljnih doprinosa, uvećanih za prinos na ulaganje tih doprinosa.

Postoje rješenja za financiranje primanja poslije prestanka zaposlenja i druga dugoročna primanja članova Izvršnog odbora ESB-a bez fondova. Za zaposlene postoje rješenja za financiranje primanja poslije prestanka zaposlenja osim mirovina i za ostala dugoročna primanja bez fondova.

Revidirana računovodstvena politika

Prije 2013. ESB je primjenjivao pristup tzv. „koridora od 10%” za priznavanje aktuarskih dobitaka i gubitaka po osnovi primanja poslije prestanka zaposlenja, kao što je propisano Međunarodnim računovodstvenim standardom (MRS) 19 „Primanja zaposlenih”. Prema tom pristupu, neto kumulativni nepriznati aktuarski dobitci i gubici po osnovi primanja poslije prestanka zaposlenja koji premašuju veću od sljedećih vrijednosti: (a) 10% sadašnje vrijednosti obveze za definirana primanja odnosno (b) 10% fer vrijednosti imovine plana koja se drži kao protustavka obveze za definirana primanja, amortizirali su se tijekom preostalog očekivanog prosječnog radnog vijeka zaposlenih koji sudjeluju. Osim toga, prinos na imovinu plana koja se drži kao protustavka obvezi za definirana primanja, evidentiran u računu dobiti i gubitka, računao se na temelju očekivane stope prinosa.

Nakon što je MRS 19 revidiran, više nije dostupna mogućnost primjene pristupa „koridora od 10%”. ESB je u skladu s time 2013. godine odlučio da će se (a) revalorizirane vrijednosti neto obveze za definirana primanja po osnovi primanja poslije prestanka zaposlenja priznavati u cijelosti i iskazivati u bilanci stanja pod stavkom „Računi revalorizacije”, a da će se (b) kamate na imovinu plana obračunavati po diskontnoj stopi. Tako su prethodno nepriznati aktuarski gubici u iznosu 146.603.113 EUR na dan 31. prosinca 2012. sada uključeni u bilancu stanja pod stavkom „Računi revalorizacije”. Te su promjene primijenjene retroaktivno, a usporedivi iznosi za 2012. ponovno su iskazani kako slijedi:

	Objavljeno 2012. godine EUR	Prilagodba EUR	Ponovno iskazani iznos EUR
Imovina			
Ostala imovina – razno	1.423.836.885	6.479.000	1.430.315.885
Ukupno usklađenje		6.479.000	
Obveze			
Ostale obveze – razno	781.819.158	146.603.113	928.422.271
Računi revalorizacije	23.472.041.296	(137.100.113)	23.334.941.183
Dobit tekuće godine	998.030.635	(3.024.000)	995.006.635
Ukupno usklađenje		6.479.000	

5 Sredstva koja zaposlenik akumulira putem dobrovoljnih doprinosa mogu se iskoristiti u trenutku prestanka zaposlenja za kupnju dodatne mirovine. Ta se mirovina od tog trenutka uključuje u obvezu za definirana primanja.

6 Objašnjenje nove terminologije dano je u nastavku.

Račun dobiti i gubitka prilagođen je retroaktivno kako bi odrazio (a) korištenje diskontne stope za izračun kamata na imovinu plana koja se drži kao protustavka obvezi za definirana primanja te (b) priznavanje u okviru stavke „Računi revalorizacije” onih aktuarskih dobitaka i gubitaka koji su se prethodno amortizirali. Usklađenje računa dobiti i gubitka za financijske godine prije 2012. za iznos 6.470.000 EUR naniže prikazano je pod stavkom „Ostala imovina”, dok je dobit za godinu koja je završila 31. prosinca 2012. usklađena naniže za iznos 3.024.000 EUR.⁷

Kumulativno usklađenje računa dobiti i gubitka za iznos 9.503.000 EUR, u kombinaciji s priznavanjem aktuarskih gubitaka u iznosu 146.603.113 EUR, dovelo je do neto smanjenja računa revalorizacije za 137.100.113 EUR.

Upravno je vijeće odlučilo kumulativno usklađenje u visini 9.503.000 EUR prebiti smanjenjem iznosa koji će se nacionalnim središnjim bankama distribuirati iz neto dobiti 2013. godine.

Povećanje unutar stavke „Ostale obveze” te smanjenje unutar „Računa revalorizacije” odraz je prethodno nepriznatih aktuarskih gubitaka, odnosno kumulativne revalorizacije iznosa neto obveze za definirana primanja s danom 31. prosinca 2012.

Prema novim pravilima, koriste se sljedeći izrazi koji potječu iz revidiranog MRS-a 19:

Neto obveza za definirana primanja

Obveza priznata u bilanci stanja unutar stavke „Ostale obveze” s obzirom na planove definiranih primanja sadašnja je vrijednost obveze za definirana primanja na datum bilanca, *umanjena* za fer vrijednost imovine plana koja se koristi za financiranje obveze.

Obvezu za definirana primanja jednom na godinu računaju neovisni aktuari uz primjenu metode projicirane kreditne jedinice. Sadašnja vrijednost obveze za definirana primanja računa se diskontiranjem procijenjenih budućih novčanih tokova stopom koja se utvrđuje u odnosu na tržišne prinose, na datum bilance, na visokokvalitetne korporativne obveznice nominirane u eurima kojima su rokovi dospijeca slični trajanju obveza po osnovi mirovina.

Do aktuarskih dobitaka i gubitaka može doći zbog usklađenja na temelju iskustva (ako se rezultati razlikuju od prethodnih aktuarskih pretpostavka) i promjena aktuarskih pretpostavka.

Neto trošak definiranih primanja

Neto trošak definiranih primanja odvojen je u komponente koje se objavljuju u okviru računa dobiti i gubitka te revalorizirane vrijednosti po osnovi primanja poslije prestanka zaposlenja prikazane u bilanci stanja pod stavkom „Računi revalorizacije”.

Neto iznos koji tereti račun dobiti i gubitka obuhvaća:

- (a) trošak tekućeg rada na temelju definiranih primanja u tekućoj godini;
- (b) neto kamate na neto obveze na temelju definiranih primanja po diskontnoj stopi; i
- (c) revalorizirane vrijednosti po osnovi drugih dugoročnih primanja, u cijelosti.

⁷ To se usklađenje vidi u stavci „Troškovi osoblja” u računu dobiti i gubitka.

Revalorizacija neto obveze za definirana primanja

Ona obuhvaća sljedeće stavke:

- (a) aktuarske dobitke i gubitke po osnovi obveze za definirana primanja;
- (b) aktuarski prinos na imovinu plana, isključujući iznose uključene u neto kamate na neto obvezu za definirana primanja; i
- (c) svaku promjenu učinka gornje granice vrijednosti imovine, isključujući iznose uključene u neto kamate na neto obveze na temelju definiranih primanja.

Te iznose jednom na godinu vrednuju neovisni aktuari kako bi utvrdili odgovarajuću obvezu u financijskim izvještajima.

NOVČANICE U OPTJECAJU

ESB i nacionalne središnje banke europodručja, koji zajedno čine Eurosustav, izdaju euronovčanice.⁸ Ukupna vrijednost euronovčanica u optjecaju raspodjeljuje se središnjim bankama Eurosustava posljednjeg radnog dana u svakom mjesecu u skladu s ključem za raspodjelu novčanica.⁹

ESB-u je dodijeljen udio od 8% u ukupnoj vrijednosti euronovčanica u optjecaju, što je objavljeno u bilanci stanja po stavkom obveza „Novčanice u optjecaju”. Udio ESB-a u ukupnom izdanju euronovčanica pokriven je potraživanjima od nacionalnih središnjih banaka. Ta potraživanja, koja nose kamate,¹⁰ objavljena su pod podstavkom „Potraživanja koja se odnose na raspodjelu euronovčanica unutar Eurosustava” (vidi „Salda unutar ESSB-a / Salda unutar Eurosustava” u bilješkama o računovodstvenim politikama). Prihod od kamata na ta potraživanja uključen je u račun dobiti i gubitka pod stavkom „Kamatni prihod koji proizlazi iz raspodjele euronovčanica unutar Eurosustava”.

PRIVREMENO RASPOREĐIVANJE DOBITI

Prihodi ESB-a od euronovčanica u optjecaju i prihodi koji proizlaze iz vrijednosnih papira kupljenih u okviru Programa za tržišta vrijednosnih papira dospijevaju na plaćanje nacionalnim središnjim bankama u onoj financijskoj godini u kojoj su nastali. Ako Upravno vijeće ne odluči drukčije, ESB te prihode raspodjeljuje u siječnju sljedeće godine putem privremenog raspoređivanja dobiti.¹¹ Ona se raspoređuje u cijelosti, osim ako je neto dobit ESB-a za tekuću godinu manja od njezina prihoda od euronovčanica u optjecaju i vrijednosnih papira kupljenih u okviru Programa za tržišta vrijednosnih papira, a podliježe i odlukama Upravnog vijeća o prijenosu prihoda na rezervacije za valutni, kamatni, kreditni rizik te rizik cijene zlata. Upravno vijeće također može odlučiti da se prihodi od euronovčanica u optjecaju iskoriste za pokriće troškova ESB-a u vezi s izdavanjem euronovčanica i rukovanjem njima.

⁸ Odluka ESB/2010/29 od 13. prosinca 2010. o izdavanju euronovčanica (preinačeno), SL L 35, 9.2.2011., str. 26, sa svim izmjenama.

⁹ „Ključ za raspodjelu novčanica” znači postotak koji se dobiva uzimajući u obzir udio ESB-a u ukupnom izdanju euronovčanica i primjenjujući ključ upisanoga kapitala na udio nacionalnih središnjih banaka u tome ukupnom iznosu.

¹⁰ Odluka ESB/2010/23 od 25. studenoga 2010. o raspodjeli monetarnog prihoda nacionalnih središnjih banaka država članica čija je valuta euro (preinačeno), SL L 35, 9.2.2011., str. 17 sa svim izmjenama.

¹¹ Odluka ESB/2010/24 od 25. studenoga 2010. o privremenom raspoređivanju prihoda Europske središnje banke od euronovčanica u optjecaju i prihoda koji proizlaze iz vrijednosnih papira kupljenih u okviru Programa za tržišta vrijednosnih papira (preinačeno), SL L 6, 11.1.2011., str. 35 sa svim izmjenama.

OSTALA PITANJA

S obzirom na ulogu koju ESB ima kao središnja banka, Izvršni odbor smatra da objavom izvještaja o novčanom toku čitatelji financijskih izvještaja ne bi dobili nikakve važne dodatne informacije.

U skladu s člankom 27. Statuta ESSB-a, a na temelju preporuke Upravnog vijeća, Vijeće EU-a odobrilo je imenovanje Ernst & Young GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft vanjskim revizorom Europske središnje banke za razdoblje od pet godina do kraja financijske godine 2017.

BILJEŠKE O BILANCI STANJA

I. ZLATO I POTRAŽIVANJA U ZLATU

Na dan 31. prosinca 2013. ESB je imao 16.142.871 unca¹² čistoga zlata (2012.: 16.142.871 unca). U 2013. godini nije bilo transakcija zlatom. Do smanjenja protuvrijednosti čistoga zlata u vlasništvu ESB-a u eurima došlo je zbog pada cijene zlata tijekom 2013. godine (vidi „Imovina i obveze u zlatu i stranoj valuti” u bilješkama o računovodstvenim politikama te bilješku br. 15, „Računi revalorizacije”).

2. POTRAŽIVANJA OD REZIDENATA IZVAN EUROPODRUČJA I REZIDENATA EUROPODRUČJA NOMINIRANA U STRANOJ VALUTI

2.1. POTRAŽIVANJA OD MEĐUNARODNOGA MONETARNOG FONDA (MMF)

Ova imovina predstavlja vlasništvo ESB-a u obliku posebnih prava vučenja (SDR) na dan 31. prosinca 2013. Proizlazi iz dogovora s Međunarodnim monetarnim fondom (MMF) o kupoprodaji posebnih prava vučenja, pri čemu je MMF ovlašten u ime ESB-a prodavati ili kupovati posebna prava vučenja za eure unutar najnižih i najviših razina vlasništva. Posebna prava vučenja u računovodstvene se svrhe tretiraju kao strana valuta (vidi „Imovina i obveze u zlatu i stranoj valuti” u bilješkama o računovodstvenim politikama).

2.2. SALDA KOD BANAKA I ULAGANJA U VRIJEDNOSNE PAPIRE, INOZEMNI KREDITI I OSTALA INOZEMNA IMOVINA TE POTRAŽIVANJA OD REZIDENATA EUROPODRUČJA NOMINIRANA U STRANOJ VALUTI

Ove dvije stavke sastoje se od salda kod banaka i kredita nominiranih u stranoj valuti te ulaganja u vrijednosne papire nominirane u američkim dolarima i japanskim jenima.

<i>Potraživanja od rezidenata izvan europodručja</i>	2013. EUR	2012. EUR	Promjena EUR
Tekući računi	939.722.501	1.503.909.190	(564.186.689)
Depoziti na tržištu novca	1.001.428.468	345.932.462	655.496.006
Obratni repo ugovori	87.738.380	56.844.020	30.894.360
Ulaganja u vrijednosne papire	36.735.365.690	38.763.272.753	(2.027.907.063)
Ukupno	38.764.255.039	40.669.958.425	(1.905.703.386)

<i>Potraživanja od rezidenata europodručja</i>	2013. EUR	2012. EUR	Promjena EUR
Tekući računi	4.242.115	1.189.425	3.052.690
Depoziti na tržištu novca	1.266.550.649	2.836.986.601	(1.570.435.952)
Ukupno	1.270.792.764	2.838.176.026	(1.567.383.262)

Do smanjenja tih stavaka u 2013. godini došlo je uglavnom zbog deprecijacije japanskog jena i američkog dolara u odnosu na euro.

¹² To odgovara masi od 502,1 tone.

Neto stanje deviza u vlasništvu ESB-a u američkim dolarima i japanskim jenima¹³ na dan 31. prosinca 2013. iznosilo je kako slijedi:

	2013. Valuta, u milijunima	2012. Valuta, u milijunima
Američki dolari	45.351	45.235
Japanski jeni	1.051.062	1.046.552

3. POTRAŽIVANJA OD REZIDENATA IZVAN EUROPODRUČJA NOMINIRANA U EURIMA

3.1. SALDA KOD BANAKA, ULAGANJA U VRIJEDNOSNE PAPIRE I KREDITI

Na dan 31. prosinca 2013. ova se stavka sastojala od potraživanja od središnje banke izvan europodručja u vezi s ugovorom o repo transakcijama zaključenog s ESB-om. Prema tom ugovoru, središnja banka izvan europodručja može se zadužiti u eurima uz prihvatljiv instrument osiguranja radi podržavanja vlastitih operacija puštanja likvidnosti na domaćem tržištu.

4. OSTALA POTRAŽIVANJA OD KREDITNIH INSTITUCIJA IZ EUROPODRUČJA NOMINIRANA U EURIMA

Na dan 31. prosinca 2013. ova se stavka sastojala od tekućih računa kod rezidenata europodručja.

5. VRIJEDNOSNI PAPIRI REZIDENATA EUROPODRUČJA NOMINIRANI U EURIMA

5.1. VRIJEDNOSNI PAPIRI KOJI SE DRŽE ZA POTREBE MONETARNE POLITIKE

Na dan 31. prosinca 2013. ova se stavka sastojala od vrijednosnih papira koje je ESB stekao u okviru dvaju programa otkupa pokrivenih obveznica i Programa za tržišta vrijednosnih papira.

	2013. EUR	2012. EUR	Promjena EUR
Prvi program otkupa pokrivenih obveznica	3.710.724.329	4.426.521.354	(715.797.025)
Drugi program otkupa pokrivenih obveznica	1.459.074.444	1.504.280.207	(45.205.763)
Program za tržišta vrijednosnih papira	12.990.138.931	16.124.715.128	(3.134.576.197)
Ukupno	18.159.937.704	22.055.516.689	(3.895.578.985)

Otkup u okviru prvog programa otkupa pokrivenih obveznica završio je do kraja lipnja 2010. godine, dok je drugi program otkupa pokrivenih obveznica završio 31. listopada 2012. Program za tržišta vrijednosnih papira okončan je 6. rujna 2012. Te su se stavke 2013. godine smanjile uglavnom zbog iskupa.

¹³ Ovo se vlasništvo sastoji od imovine umanjene za obveze nominirane u određenoj stranoj valuti koje podliježe revalorizaciji zbog kretanja deviznih tečajeva. Obuhvaćeno je pod naslovima „Potraživanja od rezidenata izvan europodručja nominirana u stranoj valuti”, „Potraživanja od rezidenata europodručja nominirana u stranoj valuti”, „Obračunati prihodi i unaprijed plaćeni troškovi”, „Obveze prema rezidentima izvan europodručja nominirane u stranoj valuti”, „Revalorizacijske razlike za izvanbilančne instrumente” (pasiva) i „Obračunati rashodi i odgođeni prihodi”, pri čemu se uzimaju u obzir terminske transakcije u stranoj valuti i ugovori o razmjeni uključeni u izvanbilančne stavke. Dobici od razlika u cijeni financijskih instrumenata nominiranih u stranoj valuti koje proizlaze iz revalorizacije nisu uključeni.

Vrijednosni papiri kupljeni u okviru Programa za tržišta vrijednosnih papira i programa otkupa pokrivenih obveznica klasificiraju se kao vrijednosni papiri koji se drže do dospelosti, a vrednuju se prema amortiziranom trošku koji podliježe umanjenju (vidi „Vrijednosni papiri” u bilješkama o računovodstvenim politikama). Godišnje provjere umanjenja obavljaju se na temelju raspoloživih informacija i procijenjenih nadoknadivih iznosa na kraju godine. Upravno vijeće smatralo je da utvrđeni indikatori umanjenja nisu imali utjecaja na procijenjene buduće novčane tokove koje se očekivalo da će ESB primiti. Stoga za te vrijednosne papire u 2013. nisu bili evidentirani gubici.

Upravno vijeće redovno procjenjuje financijske rizike povezane s vrijednosnim papirima koji se drže u okviru Programa za tržišta vrijednosnih papira i navedena dva programa otkupa pokrivenih obveznica.

6. POTRAŽIVANJA UNUTAR EUROSUSTAVA

6.1. POTRAŽIVANJA KOJA SE ODOSE NA RASPODJELU EURONOVČANICA UNUTAR EUROSUSTAVA

Ova se stavka sastoji od potraživanja ESB-a prema nacionalnim središnjim bankama europodručja koja se odnose na raspodjelu euronovčanica unutar Eurosustava (vidi „Novčanice u optjecaju” u bilješkama o računovodstvenim politikama). Naknada na ta potraživanja izračunava se svakodnevno po posljednjoj dostupnoj graničnoj kamatnoj stopi koju Eurosustav koristi u aukcijama za glavne operacije refinanciranja (vidi bilješku br. 24.2, „Kamatni prihod koji proizlazi iz raspodjele euronovčanica unutar Eurosustava”).

7. OSTALA IMOVINA

7.1. MATERIJALNA I NEMATERIJALNA DUGOTRAJNA IMOVINA

Ova se imovina na dan 31. prosinca 2013. sastojala od sljedećih stavaka:

	2013. EUR	2012. EUR	Promjena EUR
Troškovi			
Zemljišta i zgrade	170.824.151	170.824.151	0
Računalna oprema i podrška	76.353.659	64.633.290	11.720.369
Oprema, namještaj, postrojenje u zgradi i motorna vozila	13.818.952	13.926.711	(107.759)
Imovina u izgradnji ili razvoju	847.217.209	529.636.881	317.580.328
Ostala dugotrajna imovina	7.751.953	7.508.349	243.604
Ukupni troškovi	1.115.965.924	786.529.382	329.436.542
Akumulirana amortizacija			
Zemljišta i zgrade	(86.542.592)	(82.957.070)	(3.585.522)
Računalna oprema i podrška	(45.004.046)	(51.687.755)	6.683.709
Oprema, namještaj, postrojenje u zgradi i motorna vozila	(12.869.788)	(13.274.149)	404.361
Ostala dugotrajna imovina	(373.708)	(135.576)	(238.132)
Ukupna akumulirana amortizacija	(144.790.134)	(148.054.550)	3.264.416
Neto knjigovodstvena vrijednost	971.175.790	638.474.832	332.700.958

Povećanje u kategoriji „Imovina u izgradnji ili razvoju” gotovo je u potpunosti prouzročeno aktivnostima u vezi s novom zgradom ESB-a tijekom 2013. godine.

Neto povećanje troškova u kategoriji „Računalna oprema i podrška” odraz je nabava tijekom 2013. godine. Ti su troškovi samo djelomično prebijeni isknjižavanjem zastarjelih stavaka koje krajem prosinca 2013. više nisu bile u upotrebi. Isknjižavanjem tih stavaka došlo je do neto smanjenja iznosa kumulativne amortizacije koja se odnosi na ovu kategoriju.

7.2. OSTALA FINANCIJSKA IMOVINA

Ova stavka sastoji se od ulaganja vlastitih sredstava ESB-a¹⁴ koja se drže kao izravna protustavka kapitalu i pričuvi ESB-a, kao i od ostale financijske imovine, uključujući 3.211 dionica Banke za međunarodne namire (BIS) po nabavnoj cijeni u iznosu 41,8 milijuna EUR.

Sastavnice ove stavke su sljedeće:

	2013. EUR	2012. EUR	Promjena EUR
Tekući računi u eurima	4.620.701	5.193.816	(573.115)
Vrijednosni papiri nominirani u eurima	18.068.315.142	16.349.560.714	1.718.754.428
Obratni repo ugovori u eurima	2.351.403.533	2.702.963.941	(351.560.408)
Ostala financijska imovina	41.906.524	41.920.325	(13.801)
Ukupno	20.466.245.900	19.099.638.796	1.366.607.104

Do neto povećanja ove stavke došlo je uglavnom zbog ulaganja u portfelj vlastitih sredstava, a to su: (a) protustavke iznosa prenesenog na rezervaciju ESB-a za tečajni i kamatni rizik te rizik cijene zlata u 2012. i (b) prihod ostvaren od tog portfelja u 2013. godini.

7.3. REVALORIZACIJSKE RAZLIKE ZA IZVANBILANČNE INSTRUMENTE

Ova se stavka sastoji uglavnom od promjena vrednovanja valutnih razmjena i terminskih transakcija u stranoj valuti nepodmirenih na dan 31. prosinca 2013. (vidi bilješku br. 21, „Valutne razmjene i terminske transakcije u stranoj valuti”). Te promjene u vrednovanju proizlaze iz pretvorbe takvih transakcija u njihovu protuvrijednost u eurima po tečajevima važećima na datum bilance, u odnosu na vrijednosti u eurima koje proizlaze iz pretvorbe transakcija po prosječnoj nabavnoj cijeni dotične strane valute na taj dan (vidi „Izvanbilančni instrumenti” i „Imovina i obveze u zlatu i stranoj valuti” u bilješkama o računovodstvenim politikama).

U ovu su stavku također uključeni valorizacijski prihodi od nepodmirenih transakcija prema ugovorima o kamatnoj razmjeni (vidi bilješku br. 20, „Ugovori o kamatnoj razmjeni”).

7.4. OBRAČUNATI PRIHODI I UNAPRIJED PLAĆENI TROŠKOVI

U ovu stavku u 2013. godini ulazi obračunata kuponska kamata na vrijednosne papire, uključujući kamate plaćene prilikom stjecanja, u iznosu 708,3 milijuna EUR (2012.: 792,7 milijuna EUR) (vidi bilješku br. 2.2, „Salda kod banaka i ulaganja u vrijednosne papire, inozemni krediti i ostala inozemna imovina te potraživanja od rezidenata europodručja nominirana u stranoj valuti”, bilješku

¹⁴ Repo ugovori provedeni u okviru upravljanja portfeljem vlastitih sredstava iskazuju se pod „Razno” na strani pasive (vidi bilješku br. 13.3, „Razno”).

br. 5, „Vrijednosni papiri rezidenata europodručja nominirani u eurima” te bilješku br. 7.2, „Ostala financijska imovina”).

Uključena je i obračunata pripadajuća kamata od salda unutar sustava TARGET2, a koju nacionalne središnje banke europodručja duguju za posljednji mjesec 2013. godine, u iznosu od 155,1 milijuna EUR (2012.: 650,4 milijuna EUR) te obračunata kamata na potraživanja ESB-a u vezi s raspodjelom euronovčanica unutar Eurosustava za posljednje tromjesečje tekuće godine (vidi „Novčanice u optjecaju” u bilješkama o računovodstvenim politikama), u iznosu 69,2 milijuna EUR (2012.: 136,7 milijuna EUR).

Pod ovom su stavkom iskazani i ostali obračunati prihodi, uključujući obračunati kamatni prihod od ostale financijske imovine, kao i razna plaćanja unaprijed.

7.5. RAZNO

Ova se stavka prvenstveno sastojala od obračunatih iznosa privremeno raspoređene dobiti ESB-a (vidi „Privremeno raspoređivanje dobiti” u bilješkama o računovodstvenim politikama te bilješku br. 12.2, „Ostala potraživanja/obveze unutar Eurosustava (neto)”).

U nju su također bili uključena:

(a) salda u vezi s nepodmirenim valutnim razmjenama i terminskim transakcijama u stranoj valuti na dan 31. prosinca 2013. koja proizlaze iz prethodne pretvorbe iznosa tih transakcija u njihovu protuvrijednost u eurima po prosječnoj nabavnoj cijeni dotične valute na datum bilance, u odnosu na vrijednosti u eurima po kojima su prvotno bile knjižene (vidi „Izvanbilančni instrumenti” u bilješkama o računovodstvenim politikama).

(b) potraživanje od njemačkoga Saveznog ministarstva financija s obzirom na nadoknadvne iznose plaćenog poreza na dodanu vrijednost i drugih neizravnih poreza. Ti se porezi vraćaju prema odredbama članka 3. Protokola o povlasticama i imunitetima Europske unije, primjenjivima na ESB na temelju članka 39. Statuta ESSB-a.

(c) kumulativno usklađenje računa dobiti i gubitka za financijske godine prije 2013. zbog promjene računovodstvene politike u pogledu primanja poslije prestanka zaposlenja (vidi „Mirovinski plan ESB-a, ostala primanja poslije prestanka zaposlenja i ostala dugoročna primanja” u bilješkama o računovodstvenim politikama).

8. NOVČANICE U OPTJECAJU

Ova se stavka sastoji od udjela ESB-a (8%) u ukupnom broju euronovčanica u optjecaju (vidi „Novčanice u optjecaju” u bilješkama o računovodstvenim politikama).

9. OBVEZE PREMA OSTALIM REZIDENTIMA EUROPODRUČJA NOMINIRANE U EURIMA

9.1. OSTALE OBVEZE

Ova stavka obuhvaća depozite kojima se članice bankovnog udruženja za euro *Euro Banking Association* (EBA) koriste kako bi ESB-u pružile instrument osiguranja za plaćanja EBA-e koja se namiruju putem sustava TARGET2.

10. OBVEZE PREMA REZIDENTIMA IZVAN EUROPODRUČJA NOMINIRANE U EURIMA

Na dan 31. prosinca 2013. ova je stavka sadržavala iznos u visini 24,6 milijarda EUR (2012.: 44,0 milijarde EUR), a sastojala se od salda nacionalnih središnjih banaka izvan europodručja i drugih središnjih banaka kod ESB-a koji proizlaze iz, ili su protustavka, transakcija obrađenih putem sustava TARGET2.

Ostatak ove stavke čini iznos od 0,2 milijarde EUR (2012.: 6,8 milijarda EUR), a proizlazi iz dogovora o privremenoj međusobnoj valutnoj razmjeni sa središnjom bankom SAD-a.¹⁵ Prema tom dogovoru, središnja banka SAD-a putem transakcija razmjene osigurava američke dolare ESB-u s ciljem ponude kratkoročnoga financiranja drugih ugovornih strana unutar Eurosustava u američkim dolarima. ESB istovremeno ulazi u transakcije naizmjenične razmjene s nacionalnim središnjim bankama europodručja, koje dobivena sredstva koriste za provođenje operacija puštanja likvidnosti u američkim dolarima u obliku obratnih transakcija s drugim ugovornim stranama unutar Eurosustava. Transakcije naizmjenične razmjene dovode do salda unutar Eurosustava između ESB-a i nacionalnih središnjih banaka. Transakcije razmjene koje se provode sa središnjom bankom SAD-a i nacionalnim središnjim bankama europodručja za posljedicu također imaju terminska potraživanja i obveze koji se evidentiraju na izvanbilančnim računima (vidi bilješku br. 21, „Valutne razmjene i terminske transakcije u stranoj valuti”).

11. OBVEZE PREMA REZIDENTIMA IZVAN EUROPODRUČJA NOMINIRANE U STRANOJ VALUTI

11.1. DEPOZITI, SALDA I OSTALE OBVEZE

U 2013. godini ova se stavka sastojala od obveze koja je proizašla iz repo ugovora sklopljenog s rezidentom izvan europodručja u vezi s upravljanjem deviznim pričuvama ESB-a.

12. OBVEZE UNUTAR EUROSUSTAVA

12.1. OBVEZE KOJE ODGOVARAJU PRIJENOSU DEVIZNIH PRIČUVA

One predstavljaju obveze prema nacionalnim središnjim bankama europodručja koje su proizašle iz prijenosa deviznih pričuva na ESB kada su se priključile Eurosustavu.

¹⁵ U siječnju 2014. Upravno je vijeće, s obzirom na znatno poboljšanje uvjeta financiranja u američkim dolarima te slabu potražnju za operacijama puštanja likvidnosti u američkim dolarima, odlučilo postupno smanjiti svoju ponudu tih operacija (vidi priopćenje za javnost od 24. siječnja 2014.).

Proširenje EU-a pristupanjem Hrvatske i istovremeno usklađenje ukupnog limita potraživanja i pondera nacionalnih središnjih banaka u ključu kapitala ESB-a (vidi bilješku br. 16, „Kapital i pričuve”), dovelo je do povećanja tih obveza za 2.071.532 EUR.

	Od 1. srpnja 2013. EUR	Na dan 31. prosinca 2012. EUR
Nationale Bank van België / Banque Nationale de Belgique	1.401.024.415	1.397.303.847
Deutsche Bundesbank	10.871.789.515	10.909.120.274
Eesti Pank	103.152.857	103.115.678
Banc Ceannais na hÉireann / Central Bank of Ireland	643.894.039	639.835.662
Bank of Greece	1.129.060.170	1.131.910.591
Banco de España	4.782.873.430	4.783.645.755
Banque de France	8.190.916.316	8.192.338.995
Banca d'Italia	7.218.961.424	7.198.856.881
Central Bank of Cyprus	77.248.740	78.863.331
Banque centrale du Luxembourg	100.776.864	100.638.597
Bank Ċentrali ta' Malta / Central Bank of Malta	36.798.912	36.407.323
De Nederlandsche Bank	2.298.512.218	2.297.463.391
Oesterreichische Nationalbank	1.122.511.702	1.118.545.877
Banco de Portugal	1.022.024.594	1.008.344.597
Banka Slovenije	189.499.911	189.410.251
Národná banka Slovenska	398.761.127	399.443.638
Suomen Pankki – Finlands Bank	721.838.191	722.328.205
Ukupno	40.309.644.425	40.307.572.893

Naknada za te obveze izračunava se svakodnevno po posljednjoj dostupnoj graničnoj kamatnoj stopi koju Eurosustav koristi na aukcijama za glavne operacije refinanciranja, usklađenoj tako da odražava nulti prinos na komponentu zlata (vidi bilješku br. 24.3 „Naknada na potraživanja nacionalnih središnjih banaka s obzirom na prenesenu deviznu pričuvu”).

12.2. OSTALA POTRAŽIVANJA/OBVEZE UNUTAR EUROSUSTAVA (NETO)

Ova se stavka u 2013. sastojala uglavnom od salda unutar sustava TARGET2 koja su nacionalne središnje banke europodručja imale prema ESB-u (vidi „Salda unutar ESSB-a / Salda unutar Eurosustava” u bilješkama o računovodstvenim politikama). ESB je prema nacionalnim središnjim bankama europodručja na kraju 2012. godine imao neto potraživanje. To se neto potraživanje na kraju 2013. godine pretvorilo u neto obvezu uglavnom zbog namire plaćanja od strane rezidenata izvan europodručja prema rezidentima europodručja putem sustava TARGET2 (vidi bilješku br. 10 „Obveze prema rezidentima izvan europodručja nominirane u eurima”). Smanjenje nepodmirenih iznosa koji se odnose na transakcije naizmjenične razmjene provedene s nacionalnim središnjim bankama u vezi s operacijama puštanja likvidnosti u američkim dolarima također je pridonijelo uklanjanju neto potraživanja i stvaranju neto obveze u 2013. godini. Utjecaj tih dvaju čimbenika djelomično je prebijen iskupima vrijednosnih papira kupljenih u okviru Programa za tržišta vrijednosnih papira koji su namireni putem računa u sustavu TARGET2.

Naknada za pozicije unutar sustava TARGET2, uz iznimku salda koja proizlaze iz transakcija naizmjenične razmjene u vezi s operacijama puštanja likvidnosti u američkim dolarima izračunava se svakodnevno po posljednjoj dostupnoj graničnoj kamatnoj stopi koju Eurosustav koristi na aukcijama za glavne operacije refinanciranja.

U tu je stavku bio uključen i dospjeli iznos prema nacionalnim središnjim bankama europodručja s obzirom na privremeno raspoređivanje dobiti ESB-a (vidi „Privremeno raspoređivanje dobiti” u bilješkama o računovodstvenim politikama).

	2013. EUR	2012. EUR
Dospjele obveze nacionalnih središnjih banaka europodručja s obzirom na TARGET2	(687.997.098.717)	(981.081.428.771)
Dospjele obveze prema nacionalnim središnjim bankama europodručja s obzirom na TARGET2	686.747.265.644	955.833.285.908
Obveze prema nacionalnim središnjim bankama europodručja u pogledu privremenog raspoređivanja dobiti ESB-a	1.369.690.567	574.627.292
Ostala (potraživanja)/obveze unutar Eurosustava (neto)	119.857.494	(24.673.515.571)

13. OSTALE OBVEZE

13.1. REVALORIZACIJSKE RAZLIKE ZA IZVANBILANČNE INSTRUMENTE

Ova se stavka uglavnom sastoji od promjena u vrednovanju valutnih razmjena i terminkih transakcija u stranoj valuti koje su bile nepodmirene na dan 31. prosinca 2013. (vidi bilješku br. 21, „Ugovori o razmjeni i terminske transakcije u stranoj valuti”). Te promjene u vrednovanju proizlaze iz pretvorbe iznosa takvih transakcija u njihovu protuvrijednost u eurima po deviznim tečajevima važećima na datum bilance, u odnosu na vrijednosti u eurima koje proizlaze iz pretvorbe transakcija po prosječnoj nabavnoj cijeni dotične strane valute na taj dan (vidi „Izvanbilančni instrumenti” i „Imovina i obveze u zlatu i stranoj valuti” u bilješkama o računovodstvenim politikama).

U ovu su stavku uključeni i gubici od usklađenja vrijednosti nepodmirenih transakcija kamatnih razmjena (vidi bilješku br. 20, „Ugovori o kamatnoj razmjeni”).

13.2. OBRAČUNATI RASHODI I ODGOĐENI PRIHODI

Na dan 31. prosinca 2013. dvije glavne stavke pod ovim naslovom bile su, prvo, obračunate obveze za kamate prema nacionalnim središnjim bankama za cijelu 2013. godinu s obzirom na njihova potraživanja koja se odnose na devizne pričuve prenesene na ESB (vidi bilješku br. 12.1, „Obveze koje odgovaraju prijenosu deviznih pričuva”), u iznosu 192,2 milijuna EUR (2012.: 306,9 milijuna EUR) te, drugo, obračunate obveze za kamate na salda unutar sustava TARGET2 prema nacionalnim središnjim bankama za posljednji mjesec 2013. godine, u iznosu od EUR 155,8 milijuna (2012.: 641,1 milijun EUR). Ti su iznosi podmireni u siječnju 2014. U ovoj su stavci iskazani i obračunati rashodi od financijskih instrumenta i ostali obračunati rashodi.

Pod ovim je naslovom uključen i doprinos Grada Frankfurta ESB-u u iznosu od EUR 15,3 milijuna za očuvanje zgrade Grossmarkthalle, koja je pod zaštitom, u vezi s izgradnjom nove zgrade ESB-a. Taj iznos bit će netiran troškovima zgrade kad bude spremna za upotrebu (vidi bilješku br. 7.1, „Materijalna i nematerijalna dugotrajna imovina”).

13.3. RAZNO

U ovu su stavku u 2013. bile uključene nepodmirene repo transakcije u iznosu 480,4 milijuna EUR (2012.: 360,1 milijun EUR) provedene u vezi s upravljanjem vlastitim sredstvima ESB-a (vidi bilješku br. 7.2, „Ostala financijska imovina”).

Bila su uključena i salda u vezi s nepodmirenim valutnim razmjenama i terminskim transakcijama na dan 31. prosinca 2013. koja proizlaze iz prethodne konverzije takvih transakcija u njihovu protuvrijednost u eurima po prosječnoj nabavnoj cijeni dotične valute na datum bilance, u odnosu na vrijednosti u eurima po kojima su prvotno bile knjižene (vidi „Izvanbilančni instrumenti” u bilješkama o računovodstvenim politikama).

MIROVINSKI PLANOVI ESB-A, OSTALA PRIMANJA POSLIJE PRESTANKA ZAPOSLENJA I OSTALA DUGOROČNA PRIMANJA

Osim toga, ova stavka uključivala je neto potraživanje ESB-a s obzirom na primanja poslije prestanka zaposlenja i ostala dugoročna primanja zaposlenih ESB-a te članova Izvršnog odbora u iznosu 131,9 milijuna EUR. Iznosi za 2012. godinu ponovno su iskazani zahvaljujući promjeni važeće računovodstvene politike (vidi „Mirovinski planovi ESB-a, ostala primanja poslije prestanka zaposlenja i ostala dugoročna primanja” u bilješkama o računovodstvenim politikama).

Iznosi priznati u bilanci s obzirom na primanja poslije prestanka zaposlenja i ostala dugoročna primanja zaposlenih bili su sljedeći:

	2013. Osoblje	2013. Izvršni odbor	2013. Ukupno	2012. Osoblje	2012. Izvršni odbor	2012. Ukupno
	u mil. EUR	u mil. EUR	u mil. EUR	u mil. EUR	u mil. EUR	u mil. EUR
Sadašnja vrijednost obveze	650,6	17,8	668,4	677,8	17,8	695,6
Fer vrijednost imovine plana	(536,5)	-	(536,5)	(439,3)	-	(439,3)
Neto obveza za definirana primanja priznata u bilanci stanja	114,1	17,8	131,9	238,5	17,8	256,3

Prije 2013. godine u fer vrijednost imovine plana bila su uključena sredstva prikupljena dobrovoljnim doprinosima koje su zaposleni uplaćivali u stup definiranih doprinosa. Vrijednost te imovine 2013. godine iznosila je 96,5 milijuna EUR (2012.: 83,5 milijuna EUR). Ta imovina za sobom povlači odgovarajuću obvezu jednake vrijednosti koja je uključena u sadašnju vrijednost obveze. Zbog načina prezentacije u tablicama za 2013. prikazani su samo iznosi koji se odnose na stup definiranih primanja, a usporedni podaci za 2012. godinu prilagođeni su u skladu s time. Stoga su se iskazane vrijednosti zaključne obveze smanjile na 695,6 milijuna EUR, a zaključne fer vrijednosti imovine plana 2012. godine na 439,3 milijuna EUR.

Sadašnja vrijednost obveze prema zaposlenima u visini 650,6 milijuna EUR za 2013. (2012.: 677,8 milijuna EUR) uključivala je primanja bez financiranja putem fondova u iznosu 109,4 milijuna EUR (2012.: 109,1 milijun EUR) koja se odnose na primanja poslije prestanka zaposlenja, osim mirovina te na ostala dugoročna primanja. Postoje i rješenja za financiranje primanja poslije prestanka zaposlenja i ostala dugoročna primanja članova Izvršnog odbora bez fondova.

U računu dobiti i gubitka za 2013. godinu priznati su sljedeći iznosi:

	2013.	2013.	2013.	2012.	2012.	2012.
	Osoblje	Izvršni odbor	Ukupno	Osoblje	Izvršni odbor	Ukupno
	u mil. EUR	u mil. EUR	u mil. EUR	u mil. EUR	u mil. EUR	u mil. EUR
Trošak tekućeg rada	45,9	1,4	47,3	29,0	1,3	30,3
Neto kamata na neto obvezu za definirana primanja	8,6	0,6	9,2	6,5	0,9	7,4
<i>Trošak po obvezi</i>	<i>24,4</i>	<i>0,6</i>	<i>25,0</i>	<i>24,5</i>	<i>0,9</i>	<i>25,4</i>
<i>Prihod od imovine plana</i>	<i>(15,8)</i>	-	<i>(15,8)</i>	<i>(18,0)</i>	-	<i>(18,0)</i>
Aktuarski (dobici)/gubici po osnovi ostalih dugoročnih primanja	(3,2)	0	(3,2)	0,1	0	0,1
Sveukupno za „Troškove osoblja”	51,3	2,0	53,3	35,6	2,2	37,8 ¹⁾

1) Ponovno iskazano zahvaljujući promjeni računovodstvene politike (vidi „Mirovinski planovi ESB-a, ostala primanja poslije prestanka zaposlenja i ostala dugoročna primanja” u bilješkama o računovodstvenim politikama).

Trošak tekućeg rada u 2013. godini povećao se na 47,3 milijuna EUR (2012.: 30,3 milijuna EUR), i to prvenstveno zahvaljujući smanjenju diskontne stope s 5,00%, koliko je iznosila 2011. godine, na 3,50% u 2012.¹⁶

Promjene sadašnje vrijednosti definirane obveze za primanja su sljedeće:

	2013.	2013.	2013.	2012.	2012.	2012.
	Osoblje	Izvršni odbor	Ukupno	Osoblje	Izvršni odbor	Ukupno
	u mil. EUR	u mil. EUR	u mil. EUR	u mil. EUR	u mil. EUR	u mil. EUR
Početna obveza za definirana primanja	677,8	17,8	695,6	478,2	17,9	496,1
Trošak tekućeg rada	45,9	1,4	47,3	29,0	1,3	30,3
Kamatni trošak po obvezi	24,4	0,6	25,0	24,5	0,9	25,4
Doprinosi plaćeni od strane sudionika plana	12,3	0,1	12,4	11,5	0,1	11,6
Isplaćena primanja	(5,5)	(1,1)	(6,6)	(5,0)	(4,0)	(9,0)
Aktuarski (dobici)/gubici	(104,3)	(1,0)	(105,3)	139,6	1,6	141,2
Zaključna obveza za definirana primanja	650,6	17,8	668,4	677,8	17,8	695,6

Aktuarski dobiti za 2013. godinu u iznosu 104,3 milijuna EUR po osnovi obveze za definirana primanja zaposlenih nastali su prvenstveno zahvaljujući nižim koeficijentima konverzije koji se primjenjuju za izračun budućih isplata mirovina, kao i porastu diskontne stope s 3,50% u 2012. na 3,75% u 2013. godini.

Aktuarski gubici za 2012. u iznosu 139,6 milijuna EUR po osnovi obveze za definirana primanja zaposlenih nastali su prvenstveno zbog smanjenja diskontne stope s 5,00% u 2011. na 3,50% u 2012. godini. Proizašlo povećanje zaključne obveze tek je djelomično prebijeno utjecajem smanjenja očekivanih budućih povećanja zajamčenih primanja, koja se temelje na kretanjima jediničnih cijena, kao i utjecajem smanjenja pretpostavljenoga budućeg porasta mirovina s 1,65% na 1,40%.

Primanja isplaćena u 2012. godini uključuju namiru mirovinskih prava nekih članova Izvršnog odbora koji su otišli iz ESB-a.

¹⁶ Trošak tekućeg rada procjenjuje se pomoću diskontne stope iz prethodne godine.

U 2013. došlo je do sljedećih promjena fer vrijednosti imovine plana u stupu definiranih primanja koja se odnose na zaposlene:¹⁷

	2013. u mil. EUR	2012. u mil. EUR
Početna fer vrijednost imovine plana	439,3	347,5
Kamatni prihod od imovine plana	15,8	18,0
Aktuarski dobiti	39,8	33,7
Doprinosi uplaćeni od strane poslodavca	33,2	31,9
Doprinosi uplaćeni od strane sudionika plana	12,3	11,5
Isplaćena primanja	(3,9)	(3,3)
Zaključna fer vrijednost imovine plana	536,5	439,3

Aktuarski dobiti od imovine plana i u 2013. i u 2012. godini odraz je činjenice da su stvarni prinosi na jedinice fondova bili viših od procijenjenoga kamatnog prihoda od imovine plana.

U skladu s Uvjetima zapošljavanja osoblja Europske središnje banke, aktuari ESB-a proveli su dugoročno vrednovanje mirovinskog plana ESB-a na dan 31. prosinca 2011. Nakon ovog vrednovanja, a postupajući prema aktuarskom savjetu, Upravno je vijeće 2. kolovoza 2012. odobrilo godišnji dopunski doprinos u iznosu 10,3 milijuna EUR koji će se uplaćivati dvanaest godina, počevši od 2012. Ta će se odluka tijekom 2014. razmotriti.

Prilikom pripreme vrednovanja spomenutih u ovoj bilješci aktuari su se koristili pretpostavkama koje je Izvršni odbor za potrebe računovodstva i objavljivanja prihvatio. Osnovne pretpostavke korištene za potrebe izračuna obveza za shemu primanja su sljedeće:

	2013. %	2012. %
Diskontna stopa	3,75	3,50
Očekivani prinos na imovinu plana ¹⁾	4,75	4,50
Opće buduće povećanje plaća ²⁾	2,00	2,00
Buduća povećanja mirovina ³⁾	1,40	1,40

1) Ove su pretpostavke korištene za izračun dijela obveza ESB-a za definirana primanja koji se financira sredstvima za koja postoji kapitalno jamstvo.

2) Osim toga, ostavljen je prostor za potencijalna pojedinačna povećanja plaća u visini do 1,8% godišnje, ovisno o dobi sudionika plana.

3) Prema pravilima mirovinskog plana ESB-a, mirovine će se povećavati na godišnjoj razini. Ako opća usklađenja plaća za zaposlene ESB-a budu ispod razine inflacije, svako će povećanje mirovina biti u skladu s općim usklađenjem plaća. Ako opća usklađenja plaća prijeđu razinu inflacije, iste će se stope primijeniti za utvrđivanje povećanja mirovina, pod uvjetom da financijsko stanje mirovinskih planova ESB-a dopušta takvo povećanje.

14. REZERVACIJE

Ova se stavka sastoji od rezervacije za tečajni, kamatni i kreditni rizik te rizik cijene zlata, kao i raznih drugih rezervacija.

Rezervacija za tečajni, kamatni i kreditni rizik te rizik cijene zlata koristit će se do mjere koju Upravno vijeće bude smatralo potrebnom radi prijeboja budućih realiziranih i nerealiziranih

¹⁷ Prethodnih su godina iznosi koje je ESB isplaćivao za primanja poslije prestanka zaposlenja osim mirovina i za ostala dugoročna primanja bili uključeni pod naslovom „Doprinosi koje uplaćuje poslodavac” te „Isplaćena primanja”. Ti iznosi nisu uključeni u stavke s brojčanim podacima za 2013. godinu, budući da za dotična primanja postoje rješenja za financiranje bez fondova. Usporedni podaci za 2012. prilagođeni su u skladu s time.

gubitaka, a posebice onih od usklađenja vrijednosti koji ne ulaze u račune revalorizacije. Visina iznosa rezervacije i daljnja potreba za njom revidira se na godišnjoj razini, na temelju ESB-ove procjene vlastite izloženosti navedenim rizicima. Ta procjena u obzir uzima cijeli niz čimbenika, uključujući posebice razinu udjela rizične imovine, opseg ostvarene izloženosti rizicima u tekućoj financijskoj godini, predviđene rezultate za iduću godinu te procjenu rizika koja uključuje izračune rizičnih vrijednosti (VaR) za rizičnu imovinu, koja se primjenjuje dosljedno tijekom vremena. Rezervacija, zajedno s bilo kojim iznosom koji se drži u fondu opće pričuve, ne smije prelaziti vrijednost ESB-ova kapitala uplaćenog od strane nacionalnih središnjih banaka europskog područja.

Na dan 31. prosinca 2012. rezervacija za tečajni, kamatni i kreditni rizik te rizik cijene zlata iznosila je 7.529.282.289 EUR. Uzimajući u obzir rezultate svoje procjene, Upravno vijeće odlučilo je na dan 31. prosinca 2013. na rezervaciju prenijeti iznos u visini 386.953 EUR. Ovim je prijenosom smanjena neto dobit ESB-a za 2013. na 1.439.769.100 EUR, dok je visina rezervacija povećana na 7.529.669.242 EUR. Nakon povećanja ESB-ova uplaćenog kapitala u 2013. (vidi bilješku br. 16, „Kapital i pričuve”), taj iznos odgovara vrijednosti kapitala ESB-a uplaćenog od strane nacionalnih središnjih banaka europskog područja na dan 31. prosinca 2013.

15. RAČUNI REVALORIZACIJE

Ova se stavka sastoji uglavnom od revalorizacijskih salda koja proizlaze iz nerealiziranih dobitaka od imovine, obveza i izvanbilančnih instrumenata (vidi „Priznavanje prihoda”, „Imovina i obveze u zlatu i stranoj valuti”, „Vrijednosni papiri” i „Izvanbilančni instrumenti” u bilješkama o računovodstvenim politikama). Uključuje i revalorizirane vrijednosti neto obveze ESB-a za definirana primanja po osnovi primanja poslije prestanka zaposlenja (vidi „Mirovinski plan ESB-a, ostala primanja poslije prestanka zaposlenja i ostala dugoročna primanja” u bilješkama o računovodstvenim politikama i bilješku br. 13.3 „Razno”).

	2013. EUR	2012. EUR	Promjena EUR
Zlato	10.138.805.097	16.433.862.811	(6.295.057.714)
Strana valuta	2.540.202.558	6.053.396.675	(3.513.194.117)
Vrijednosni papiri i ostali instrumenti	674.356.531	984.781.810	(310.425.279)
Neto obveza za definirana primanja u pogledu primanja poslije prestanka zaposlenja	4.825.887	(137.100.113)	141.926.000
Ukupno	13.358.190.073	23.334.941.183	(9.976.751.110)

Za revalorizaciju na kraju godine koriste se sljedeći devizni tečajevi:

Devizni tečajevi	2013.	2012.
Američki dolar u odnosu na euro	1,3791	1,3194
Japanski jen u odnosu na euro	144,72	113,61
Euro u odnosu na SDR	1,1183	1,1657
Euro u odnosu na finu uncu zlata	871,220	1,261,179

16. KAPITAL I PRIČUVE

16.1. KAPITAL

(A) PROMJENA KLJUČA ZA UPIS KAPITALA ESB-a

Na temelju članka 29. Statuta ESSB-a, udjeli nacionalnih središnjih banaka u ključu za upis kapitala ESB-a ponderiraju se prema udjelu svake dotične države članice u ukupnom stanovništvu i BDP-u EU-a, i to u jednakoj mjeri, prema podacima koje Europska komisija dostavi ESB-u. Ti se ponderi usklađuju svakih pet godina ili kad god se nova država članica pridruži EU-u.

Na temelju Odluke Vijeća 2003/517/EZ od 15. srpnja 2003. o statističkim podacima koji se upotrebljavaju za usklađenje ključa za upis kapitala Europske središnje banke,¹⁸ udjeli nacionalnih središnjih banaka u ključu kapitala usklađeni su 1. srpnja 2013., po pristupanju Hrvatske kao nove države članice, kako slijedi:

	Ključ za upis kapitala od 1. siječnja 2013. %	Ključ za upis kapitala na dan 31. prosinca 2012. %
Nationale Bank van België / Banque Nationale de Belgique	2,4176	2,4256
Deutsche Bundesbank	18,7603	18,9373
Eesti Pank	0,1780	0,1790
Banc Ceannais na hÉireann / Central Bank of Ireland	1,1111	1,1107
Bank of Greece	1,9483	1,9649
Banco de España	8,2533	8,3040
Banque de France	14,1342	14,2212
Banca d'Italia	12,4570	12,4966
Central Bank of Cyprus	0,1333	0,1369
Banque centrale du Luxembourg	0,1739	0,1747
Bank Ċentrali ta' Malta / Central Bank of Malta	0,0635	0,0632
De Nederlandsche Bank	3,9663	3,9882
Oesterreichische Nationalbank	1,9370	1,9417
Banco de Portugal	1,7636	1,7504
Banka Slovenije	0,3270	0,3288
Národná banka Slovenska	0,6881	0,6934
Suomen Pankki – Finlands Bank	1,2456	1,2539
Ukupno za nacionalne središnje banke europodručja	69,5581	69,9705
Българска народна банка (Bugarska narodna banka)	0,8644	0,8686
Česká národní banka	1,4539	1,4472
Danmarks Nationalbank	1,4754	1,4835
Hrvatska narodna banka	0,5945	-
Latvijas Banka	0,2742	0,2837
Lietuvos bankas	0,4093	0,4256
Magyar Nemzeti Bank	1,3740	1,3856
Narodowy Bank Polski	4,8581	4,8954
Banca Națională a României	2,4449	2,4645
Sveriges riksbank	2,2612	2,2582
Bank of England	14,4320	14,5172
Ukupno za nacionalne središnje banke izvan europodručja	30,4419	30,0295
Ukupno	100,0000	100,0000

18 SL L 181, 19.7.2003., str. 43.

KAPITAL ESB-a

U skladu s člankom 48.3 Statuta ESSB-a, upisani kapital ESB-a automatski se povećava kad se nova država članica pridruži EU-u, a njezina se nacionalna središnja banka pridruži ESSB-u. Povećanje se utvrđuje množenjem postojećeg iznosa upisanog kapitala (tj. 10.761 milijun EUR na dan 30. lipnja 2013.) omjerom, u okviru proširenog ključa kapitala, pondera nacionalne središnje banke koja se pridružuje i pondera onih nacionalnih središnjih banaka koje su već članice ESSB-a. Stoga se 1. srpnja 2013. upisani kapital ESB-a povećao na 10.825 milijuna EUR.

Nacionalne središnje banke izvan europodručja moraju uplatiti 3,75% svog udjela u upisanom kapitalu ESB-a kao doprinos troškovima poslovanja ESB-a. Stoga je na dan 1. srpnja 2013. Hrvatska narodna banka uplatila iznos 2.413.300 EUR. Zajedno s tim iznosom, ukupan doprinos nacionalnih središnjih banaka izvan europodručja na taj je dan iznosio 123.575.169 EUR. Nacionalne središnje banke izvan europodručja nemaju pravo primati ikakav udio raspoložive dobiti ESB-a, niti su obvezne podmirivati bilo kakav gubitak ESB-a.

Sve u svemu, pristupanje Hrvatske kao nove države članice dovelo je do povećanja uplaćenog kapitala za 2.785.742 EUR na 7.653.244.411 EUR.¹⁹

	Upisani kapital od 1. srpnja 2013. EUR	Uplaćeni kapital od 1. srpnja 2013. EUR	Upisani kapital na dan 31. prosinca 2012. EUR	Uplaćeni kapital na dan 31. prosinca 2012. EUR
Nationale Bank van België / Banque Nationale de Belgique	261.705.371	261.705.371	261.010.385	261.010.385
Deutsche Bundesbank	2.030.803.801	2.030.803.801	2.037.777.027	2.037.777.027
Eesti Pank	19.268.513	19.268.513	19.261.568	19.261.568
Banc Ceannais na hÉireann / Central Bank of Ireland	120.276.654	120.276.654	119.518.566	119.518.566
Bank of Greece	210.903.613	210.903.613	211.436.059	211.436.059
Banco de España	893.420.308	893.420.308	893.564.576	893.564.576
Banque de France	1.530.028.149	1.530.028.149	1.530.293.899	1.530.293.899
Banca d'Italia	1.348.471.131	1.348.471.131	1.344.715.688	1.344.715.688
Central Bank of Cyprus	14.429.734	14.429.734	14.731.333	14.731.333
Banque centrale du Luxembourg	18.824.687	18.824.687	18.798.860	18.798.860
Bank Ċentrali ta' Malta / Central Bank of Malta	6.873.879	6.873.879	6.800.732	6.800.732
De Nederlandsche Bank	429.352.255	429.352.255	429.156.339	429.156.339
Oesterreichische Nationalbank	209.680.387	209.680.387	208.939.588	208.939.588
Banco de Portugal	190.909.825	190.909.825	188.354.460	188.354.460
Banka Slovenije	35.397.773	35.397.773	35.381.025	35.381.025
Národná banka Slovenska	74.486.874	74.486.874	74.614.364	74.614.364
Suomen Pankki – Finlands Bank	134.836.288	134.836.288	134.927.820	134.927.820
Ukupno za nacionalne središnje banke europodručja	7.529.669.242	7.529.669.242	7.529.282.289	7.529.282.289

19 Pojedinačni iznosi prikazani su zaokruženi na najbliži cijeli euro. Posljedično tome, moguće je da međuzbrojevi ili konačni zbrojevi u tablici ne budu točni zbog zaokruživanja.

	Upisani kapital od 1. srpnja 2013. EUR	Uplašeni kapital od 1. srpnja 2013. EUR	Upisani kapital na dan 31. prosinca 2012. EUR	Uplašeni kapital na dan 31. prosinca 2012. EUR
Българска народна банка (Bugarska narodna banka)	93.571.361	3.508.926	93.467.027	3.505.014
Česká národní banka	157.384.778	5.901.929	155.728.162	5.839.806
Danmarks Nationalbank	159.712.154	5.989.206	159.634.278	5.986.285
Hrvatska narodna banka	64.354.667	2.413.300	-	-
Latvijas Banka	29.682.169	1.113.081	30.527.971	1.144.799
Lietuvos bankas	44.306.754	1.661.503	45.797.337	1.717.400
Magyar Nemzeti Bank	148.735.597	5.577.585	149.099.600	5.591.235
Narodowy Bank Polski	525.889.668	19.720.863	526.776.978	19.754.137
Banca Națională a României	264.660.598	9.924.772	265.196.278	9.944.860
Sveriges riksbank	244.775.060	9.179.065	242.997.053	9.112.389
Bank of England	1.562.265.020	58.584.938	1.562.145.431	58.580.454
Ukupno za nacionalne središnje banke izvan europa područja	3.295.337.827	123.575.169	3.231.370.113	121.176.379
Ukupno	10.825.007.070	7.653.244.411	10.760.652.403	7.650.458.669

17. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANCE

PROMJENE KLJUČA ZA UPIS KAPITALA ESB-a

Na temelju članka 29. Statuta ESSB-a, ponderi dodijeljeni nacionalnim središnjim bankama kao ključ za upis kapitala ESB-a usklađuju se svakih pet godina.²⁰ Treće takvo usklađenje od osnutka ESB-a izvršeno je 1. siječnja 2014. kako slijedi:

	Ključ kapitala od 1. siječnja 2014. %	Ključ kapitala na dan 31. prosinca 2013. %
Nationale Bank van België / Banque Nationale de Belgique	2,4778	2,4176
Deutsche Bundesbank	17,9973	18,7603
Eesti Pank	0,1928	0,1780
Banc Ceannais na hÉireann / Central Bank of Ireland	1,1607	1,1111
Bank of Greece	2,0332	1,9483
Banco de España	8,8409	8,2533
Banque de France	14,1792	14,1342
Banca d'Italia	12,3108	12,4570
Central Bank of Cyprus	0,1513	0,1333
Latvijas Banka	0,2821	-
Banque centrale du Luxembourg	0,2030	0,1739
Bank Ċentrali ta' Malta / Central Bank of Malta	0,0648	0,0635
De Nederlandsche Bank	4,0035	3,9663
Oesterreichische Nationalbank	1,9631	1,9370
Banco de Portugal	1,7434	1,7636
Banka Slovenije	0,3455	0,3270
Národná banka Slovenska	0,7725	0,6881
Suomen Pankki – Banka Finske	1,2564	1,2456
Ukupno za nacionalne središnje banke europa područja	69,9783	69,5581

20 Ti se ponderi usklađuju i prilikom svakog pridruženja nove države članice EU-a.

	Ključ kapitala od 1. siječnja 2014. %	Ključ kapitala na dan 31. prosinca 2013. %
Българска народна банка (Bugarska narodna banka)	0,8590	0,8644
Česká národní banka	1,6075	1,4539
Danmarks Nationalbank	1,4873	1,4754
Hrvatska narodna banka	0,6023	0,5945
Latvijas Banka	-	0,2742
Lietuvos bankas	0,4132	0,4093
Magyar Nemzeti Bank	1,3798	1,3740
Narodowy Bank Polski	5,1230	4,8581
Banca Națională a României	2,6024	2,4449
Sveriges riksbank	2,2729	2,2612
Bank of England	13,6743	14,4320
<i>Ukupno za nacionalne središnje banke izvan europodručja</i>	<i>30,0217</i>	<i>30,4419</i>
Ukupno	100,0000	100,0000

ULAZAK LATVIJE U EUROPODRUČJE

Na temelju Odluke Vijeća 2013/387/EU od 9. srpnja 2013., donesene u skladu s člankom 140. stavkom 2. Ugovora o funkcioniranju Europske Unije, Latvija je 1. siječnja 2014. uvela jedinstvenu valutu euro. U skladu s člankom 48.1 Statuta ESSB-a i pravnim aktima koje je Upravno vijeće usvojilo 31. prosinca 2013.,²¹ središnja banka Latvijas Banka na dan 1. siječnja 2014. uplatila je iznos 29.424.264 EUR, što predstavlja ostatak njezina upisa kapitala u ESB. U skladu s člankom 48.1, u vezi s člankom 30.1, Statuta ESSB-a, Latvijas Banka prenijela je na ESB devizne pričuve ukupne vrijednosti u protuvrijednosti 205.272.581 EUR, s učinkom od 1. siječnja 2014. Te devizne pričuve sastojale su se od iznosa u japanskim jenima u obliku novca i zlata u omjeru 85 naprama 15.

Središnjoj banci Latvijas Banka priznata su potraživanja s obzirom na uplaćeni kapital i devizne pričuve u vrijednosti prenesenih iznosa. S potonjima treba postupati na isti način kao i s postojećim potraživanjima drugih nacionalnih središnjih banaka europodručja (vidi bilješku br. 12.1, „Obveze koje odgovaraju prijenosu deviznih pričuva”).

UČINAK NA KAPITAL ESB-a

Usklađenje udjela nacionalnih središnjih banaka u ključu za upis kapitala u vezi s ulaskom Latvije u europodručje dovelo je do povećanja uplaćenog kapitala ESB-a za 43.780.929 EUR.

UČINAK NA POTRAŽIVANJA NACIONALNIH SREDIŠNJIH BANAKA U VRIJEDNOSTI DEVIZNIH PRIČUVA PRENESENIH NA ESB

Neto učinak promjene pondera nacionalnih središnjih banaka u ključu za upis kapitala ESB-a te prijenosa deviznih pričuva središnje banke Latvijas Banka na potraživanja nacionalnih središnjih banaka u vrijednosti deviznih pričuva prenesenih na ESB predstavlja povećanje za 243.510.283 EUR.

²¹ Odluka ESB/2013/53 od 31. prosinca 2013. o uplati kapitala, prijenosu deviznih pričuva i doprinosima središnje banke Latvijas Banka u pričuve i rezervacije Europske središnje banke, SL L 16, 21.1.2014., str. 65, Sporazum od 31. prosinca 2013. između Latvijas Banka i Europske središnje banke o potraživanju koje Europska središnja banka priznaje središnjoj banci Latvijas Banka prema članku 30. stavak 3. Statuta Europskog sustava središnjih banaka i Europske središnje banke, SL C 17, 21.1.2014., str. 5.

IZVANBILANČNI INSTRUMENTI

18. PROGRAM AUTOMATIZIRANOG DAVANJA NA POSUDBU VRIJEDNOSNIH PAPIRA

Kao dio upravljanja vlastitim sredstvima ESB-a, u ESB-u postoji sporazum o programu automatiziranog davanja na posudbu vrijednosnih papira, pri čemu imenovani zastupnik ulazi u transakciju davanja na posudbu vrijednosnih papira u ime ESB-a s brojnim drugim stranama koje je ESB odredio kao prihvatljive druge ugovorne strane. U okviru ovog sporazuma obratne transakcije u vrijednosti 3,8 milijarda EUR (2012.: 1,3 milijarde EUR) na dan 31. prosinca 2013. bile su nepodmirene.

19. KAMATNE ROČNICE

Na dan 31. prosinca 2013. sljedeće transakcije u stranoj valuti, predstavljene po tržišnom tečaju na kraju godine, bile su nepodmirene:

<i>Kamatne ročnice u stranoj valuti</i>	2013. Vrijednost ugovora EUR	2012. Vrijednost ugovora EUR	Promjena EUR
Kupnja	495.975.636	2.460.891.314	(1.964.915.678)
Prodaja	1.727.870.268	6.245.269.283	(4.517.399.015)

Te su se transakcije provodile u okviru upravljanja deviznim pričuvama ESB-a.

20. UGOVORI O KAMATNOJ RAZMJENI

Transakcije kamatne razmjene s vrijednošću ugovora u visini 252,0 milijuna EUR (2012.: 355,1 milijun EUR), prikazane po tržišnim stopama na kraju godine, na dan 31. prosinca 2013. bile su nepodmirene. Te su se transakcije provodile u okviru upravljanja deviznim pričuvama ESB-a.

21. VALUTNE RAZMJENE I TERMINSKE TRANSAKCIJE U STRANOJ VALUTI

UPRAVLJANJE DEVIZNIM PRIČUVAMA

Valutne razmjene i termenske transakcije u stranoj valuti tijekom 2013. godine provodile su se u okviru upravljanja deviznim pričuvama ESB-a. Sljedeća termenska potraživanja i obveze koja proizlaze iz tih transakcija, prikazani po tržišnom tečaju na kraju godine, još su bila nepodmirena na dan 31. prosinca 2013.:

<i>Valutne razmjene i termenske transakcije u stranoj valuti</i>	2013. EUR	2012. EUR	Promjena EUR
Potraživanja	1.845.947.763	2.110.145.191	(264.197.428)
Obveze	1.730.929.184	1.947.015.270	(216.086.086)

OPERACIJE PUŠTANJA LIKVIDNOSTI

Potraživanja i obveze nominirani u američkim dolarima s datumom namire u 2014., koji su nastali u vezi s puštanjem likvidnosti u američkim dolarima drugim ugovornim stranama unutar Eurosustava (vidi bilješku br. 10, „Obveze prema rezidentima izvan europodručja nominirane u eurima”), na dan 31. prosinca 2013. bili su nepodmireni.

22. UPRAVLJANJE POSLOVIMA ZADUŽIVANJA I KREDITIRANJA

ESB je zadužen za upravljanje poslovima zaduživanja i kreditiranja EU-a u okviru mehanizma za srednjoročnu financijsku pomoć. ESB je 2013. obradio plaćanja koja se odnose na kredite koje je EU u okviru ove sheme odobrio Latviji, Mađarskoj i Rumunjskoj.

U okviru ugovora o kreditu između država članica čija je valuta euro²² i banke Kreditanstalt für Wiederaufbau²³ kao kreditora, Helenske Republike kao dužnika te grčke središnje banke Bank of Greece kao zastupnika dužnika, ESB je zadužen za obradu svih povezanih plaćanja u ime kreditora i dužnika.

Nadalje, ESB ima operativnu ulogu u upravljanju kreditima u okviru Europskog mehanizma za financijsku stabilnost (EFSM) i Europskog fonda za financijsku stabilnost (EFSF). ESB je tijekom 2013. godine obrađivao plaćanja koja se odnose na kredite odobrene Irskoj i Portugalu u okviru sheme EFSM-a te kredite odobrene Irskoj, Grčkoj i Portugalu u okviru sheme EFSF-a.

Osim toga, ESB upravlja plaćanjima u vezi s odobrenim temeljnim kapitalom i poslovima podrške stabilnosti novoosnovanog Europskog mehanizma za stabilnost (ESM).²⁴ ESB je 2013. obrađivao uplate država članica čija je valuta euro, a koje se odnose na odobreni temeljni kapital ESM-a, kao i plaćanja iz ESM-a vezana uz kredit odobren Republici Cipru.

23. PARNICE U TIJEKU

Na Prvostupanjskom sudu Europskih zajednica (CFI)²⁵ Document Security Systems Inc. (DSSI) pokrenuo je tužbu za naknadu štete protiv ESB-a, u kojoj tvrdi da je ESB prilikom proizvodnje euronovčanica prekršio patent²⁶ DSSI-ja.

CFI je tužbu DSSI-ja za naknadu štete protiv ESB-a odbacio.²⁷ Osim toga, ESB je uspio ukinuti patent u svim relevantnim nacionalnim zakonodavstvima, stoga nije izgledno plaćanje DSSI-ju.

22 Osim Helenske Republike i Savezne Republike Njemačke.

23 Koja djeluje u interesu javnosti, u skladu s uputama i uz pomoć jamstva Savezne Republike Njemačke.

24 Ugovor o pokretanju Europskog mehanizma za stabilnost stupio je na snagu 27. rujna 2012.

25 Nakon stupanja na snagu Lisabonskog ugovora 1. prosinca 2009. naziv Prvostupanjski sud promijenjen je u Opći sud.

26 Europski patent DSSI-ja br. 0455 750 B1.

27 Rješenje Prvostupanjskog suda od 5. rujna 2007., predmet T-295/05. Dostupno na engleskom jeziku na www.curia.europa.eu.

BILJEŠKE O RAČUNU DOBITI I GUBITKA

24. NETO KAMATNI PRIHOD

24.1. KAMATNI PRIHOD OD DEVIZNIH PRIČUVA

Ova stavka uključuje kamatni prihod, bez kamatnog troška, s obzirom na neto devizne pričuve ESB-a, kako slijedi:

	2013. EUR	2012. EUR	Promjena EUR
Kamatni prihod od tekućih računa	601.611	726.972	(125.361)
Kamatni prihod od depozita na tržištu novca	6.868.776	16.294.022	(9.425.246)
Kamatni prihod od obratnih repo ugovora	742.788	1.881.260	(1.138.472)
Neto kamatni prihod od vrijednosnih papira	172.250.735	197.474.767	(25.224.032)
Neto kamatni prihod od kamatnih razmjena	1.833.740	2.096.989	(263.249)
Neto kamatni prihod od valutnih razmjena i terminskih transakcija u stranoj valuti	5.237.310	10.581.922	(5.344.612)
Ukupni kamatni prihod od deviznih pričuva	187.534.960	229.055.932	(41.520.972)
Kamatni rashod od tekućih računa	(42.758)	(24.240)	(18.518)
Neto kamatni rashod od repo ugovora	(212.229)	(147.992)	(64.237)
Kamatni prihod od deviznih pričuva (neto)	187.279.973	228.883.700	(41.603.727)

Do ukupnog smanjenja neto kamatnog prihoda u 2013. došlo je uglavnom zbog nižega kamatnog prihoda ostvarenog od portfelja američkog dolara.

24.2. KAMATNI PRIHOD KOJI PROIZLAZI IZ RASPODJELE EURONOVČANICA UNUTAR EUROSUSTAVA

Ova se stavka sastoji od kamatnog prihoda u vezi s udjelom ESB-a u ukupnom izdavanju euronovčanica (vidi „Novčanice u optjecaju” u bilješkama o računovodstvenim politikama i bilješku br. 6.1, „Potraživanja koja se odnose na raspodjelu euronovčanica unutar Eurosustava”). Smanjenje prihoda u 2013. uglavnom je odraz činjenice da je prosječna kamatna stopa za glavne operacije refinanciranja bila niža nego u 2012. godini.

24.3. NAKNADA NA POTRAŽIVANJA NACIONALNIH SREDIŠNJIH BANAKA S OBZIROM NA PRENESENU DEVIZNU PRIČUVU

Naknada isplaćena nacionalnim središnjim bankama iz europodručja na njihova potraživanja od ESB-a s obzirom na prenesenu deviznu pričuvu prema članku 30.1 Statuta ESSB-a (bilješka br. 12.1, „Obveze koje odgovaraju prijenosu deviznih pričuva”) objavljena je pod ovim naslovom. Smanjenje te naknade u 2013. ponajviše je odraz činjenice da je prosječna kamatna stopa za glavne operacije refinanciranja bila niža nego u 2012. godini.

24.4. OSTALI KAMATNI PRIHOD TE OSTALI KAMATNI RASHOD

U 2013. godini u te je stavke bio uključen kamatni prihod u visini 4,7 milijarda EUR (2012.: 8,8 milijarda EUR) te rashod u visini 4,7 milijarda EUR (2012.: 8,9 milijarda EUR), koji proizlaze iz salda unutar sustava TARGET2 (vidi bilješku br. 12.2, „Ostala potraživanja/obveze unutar Eurosustava (neto)”) i bilješku br. 10, „Obveze prema rezidentima izvan europodručja nominirane u eurima”).

U njih je bio uključen i neto kamatni prihod u iznosu 961,9 milijuna EUR (2012.: 1.107,7 milijuna EUR) na vrijednosne papire koje je ESB kupio u okviru Programa za tržišta vrijednosnih papira

te u iznosu 204,2 milijuna EUR (2012.: 209,4 milijuna EUR) na one kupljene u okviru programa otkupa pokrivenih obveznica. Pod tim su naslovima prikazani i kamatni prihod i rashod s obzirom na ostalu imovinu i obveze nominirane u eurima, kao i kamatni prihod i rashod koji proizlaze iz operacija puštanja likvidnosti u američkim dolarima.

25. REALIZIRANI DOBICI/GUBICI OD FINACIJSKIH OPERACIJA

Neto realizirani dobiti od financijskih aktivnosti u 2013. godini bili su sljedeći:

	2013. EUR	2012. EUR	Promjena EUR
Neto realizirani dobiti od razlika u cijeni	41.335.392	317.311.647	(275.976.255)
Neto realizirani dobiti od razlika u tečaju i cijeni zlata	10.787.010	1.524.191	9.262.819
Neto realizirani dobiti od financijskih operacija	52.122.402	318.835.838	(266.713.436)

U neto realizirane dobitke od razlika u cijeni bili su uključeni realizirani dobiti od vrijednosnih papira, kamatnih ročnica i kamatnih razmjena. Do ukupnog smanjenja neto realiziranih dobitaka od razlika u cijeni u 2013. došlo je prvenstveno zbog nižih realiziranih dobitaka od razlika u cijeni ostvarenih od portfelja američkog dolara.

26. UMANJENJE FINACIJSKE IMOVINE I POZICIJA

U 2013. došlo je do sljedećih umanjenja financijske imovine i pozicija:

	2013. EUR	2012. EUR	Promjena EUR
Nerealizirani gubici od razlika u cijeni vrijednosnih papira	(114.606.755)	(1.737.805)	(112.868.950)
Nerealizirani gubici od razlika u cijeni kamatnih razmjena	(610)	(2.442.218)	2.441.608
Nerealizirani gubici od tečajnih razlika	0	(761)	761
Ukupno umanjenja	(114.607.365)	(4.180.784)	(110.426.581)

Ukupno smanjenje tržišne vrijednosti vrijednosnih papira koji se drže u ESB-ovu portfelju američkih dolara 2013. godine dovelo je do znatno većih umanjenja u odnosu na 2012. godinu.

27. NETO RASHOD OD NAKNADA I PROVIZIJA

	2013. EUR	2012. EUR	Promjena EUR
Neto prihod od naknada i provizija	25.917	90.314	(64.397)
Rashod od naknada i provizija	(2.152.690)	(2.217.422)	64.732
Neto rashod od naknada i provizija	(2.126.773)	(2.127.108)	335

Prihod pod ovim naslovom u 2013. godini sastojao se od kazna izrečenih kreditnim institucijama zbog nepridržavanja odredaba o minimalnim obveznim pričuvama. Rashod se sastojao od naknada koje se odnose na tekuće račune i transakcije kamatnim ročnicama (vidi bilješku br. 19, „Kamatne ročnice”).

28. PRIHOD OD DIONICA I SUDJELUJUĆIH UDJELA

Pod ovim su naslovom prikazane primljene dividende za dionice BIS-a koje ESB ima u vlasništvu (vidi bilješku br. 7.2, „Ostala financijska imovina”).

29. OSTALI PRIHODI

Razni drugi prihodi ostvareni tijekom 2013. proizašli su uglavnom iz obračunatih doprinosa nacionalnih središnjih banaka europodručja troškovima nastalima za ESB u vezi s velikim projektom tržišne infrastrukture.

30. TROŠKOVI OSOBLJA

Pod ovim su naslovom uključene plaće, dodaci na plaće, osiguranje zaposlenih i razni drugi troškovi u iznosu 187,3 milijuna EUR (2012.: 184,6 milijuna EUR). U tu je stavku uključen i iznos u visini 53,3 milijuna EUR (2012.: 37,8 milijuna EUR) priznat u vezi s mirovinskim planovima ESB-a, ostalim primanjima poslije prestanka zaposlenja i ostalim dugoročnim primanjima (vidi bilješku br. 13.3, „Razno”). Troškovi osoblja u iznosu 1,3 milijuna EUR (2012.: 1,3 milijuna EUR) nastali u vezi s izgradnjom nove zgrade ESB-a kapitalizirani su i isključeni iz ove stavke.

Plaće i dodaci na plaće, uključujući i materijalne naknade za nositelje viših rukovodećih pozicija, u suštini su oblikovani prema shemi naknada Europske unije te su usporedivi s njom.

Članovi Izvršnog odbora povrh osnovne plaće primaju i dodatak na plaću za stanovanje i zastupanje. Predsjedniku se, umjesto dodatka za stanovanje, osigurava službena rezidencija u vlasništvu ESB-a. U skladu s Uvjetima zapošljavanja osoblja Europske središnje banke, članovi Izvršnog odbora imaju pravo na dodatak za uzdržavane članove kućanstva, dječji doplatok, kao i dodatak za obrazovanje, ovisno o osobnim prilikama. Osnovne plaće podliježu oporezivanju u korist Europske unije, kao i odbicima u svrhu uplate doprinosa za mirovinsko i zdravstveno osiguranje te osiguranje od posljedica nesretnog slučaja. Na dodatke i doplatke ne plaća se porez, niti ti iznosi ulaze u izračun mirovina.

Osnovne plaće članova Izvršnog odbora u 2013. godini bile su sljedeće:¹

	2013. EUR	2012. EUR
Mario Draghi (predsjednik)	378.240	374.124
Vitor Constâncio (potpredsjednik)	324.216	320.688
José Manuel González-Páramo (član Odbora do svibnja 2012.)	-	111.345
Peter Praet (član Odbora)	270.168	267.228
Jörg Asmussen (član Odbora od siječnja 2012.)	270.168	267.228
Benoît Cœuré (član Odbora od siječnja 2012.)	270.168	267.228
Yves Mersch (član Odbora od prosinca 2012.)	281.833	-
Ukupno	1.794.793	1.607.841

¹ G. Yves Mersch preuzeo je dužnost 15. prosinca 2012. Primanja koja mu pripadaju do kraja 2012. godine isplaćena su u siječnju 2013. te su iskazana u troškovima osoblja za financijsku godinu 2013.

Ukupni dodaci na plaću koji se isplaćuju članovima Izvršnog odbora i doprinosi ESB-a koji se u njihovo ime uplaćuju za zdravstveno osiguranje i osiguranje od posljedica nesretnog slučaja iznosili su 526.615 EUR (2012.: 509.842 EUR).

Osim toga, primanja po imenovanju ili prestanku zaposlenja isplaćena članovima Izvršnog odbora koji su došli u ESB-u ili su iz njega otišli iznosila su 44.538 EUR (2012.: 133.437 EUR). U Računu dobiti i gubitka iskazuju se kao „Administrativni troškovi”.

Bivši članovi Izvršnog odbora još neko ograničeno vrijeme nakon isteka mandata dobivaju prethodne plaće. U 2013. godini te su isplate bivšim članovima, s povezanim dodacima za uzdržavane članove kućanstva i doprinosima ESB-a uplaćenima za zdravstveno osiguranje i osiguranje od posljedica nesretnog slučaja, iznosile 618.189 EUR (2012.: 1.183.285 EUR). Isplate za mirovine s povezanim dodacima bivšim članovima Izvršnog odbora, odnosno njihovim uzdržanim osobama te doprinosi za zdravstveno osiguranje i osiguranje od posljedica nesretnog slučaja iznosili su 472.891 EUR (2012.: 324.830 EUR).

Na kraju 2013. stvaran broj zaposlenih u ESB-u, koji odgovara radu na puno radno vrijeme pod ugovorom s ESB-om iznosio je 1.790,² od čega ih je 169 bilo na rukovodećem položaju. Tijekom 2013. godine došlo je do sljedećih promjena u broju zaposlenih:

	2013.	2012.
Ukupan broj zaposlenih na dan 1. siječnja	1.638	1.609
Novozaposleni / promjena ugovornog statusa	496	370
Ostavke / istek ugovora	(347)	(341)
Neto povećanje/(smanjenje) zbog promjena u zaposlenju na pola radnog vremena	3	0
Ukupan broj zaposlenih na dan 31. prosinca	1.790	1.638
Prosječan broj zaposlenih	1.683	1.615

31. ADMINISTRATIVNI TROŠKOVI

Oni pokrivaju sve tekuće izdatke povezane s najmom i održavanjem poslovnih prostora, robe i neinvesticijske opreme, honorarima stručnjaka i ostalim uslugama te dobavljenom robom, uključujući izdatke za zaposlene u vezi s troškovima njihova zapošljavanja, premještaja, namještenja, obuke i preseljenja.

32. USLUGE PROIZVODNJE NOVČANICA

Taj izdatak nastaje ponajprije zbog prekograničnog prijevoza euronovčanica između tiskara i nacionalnih središnjih banaka radi dostave novih novčanica, kao i između nacionalnih središnjih banaka radi nadoknade manjkova jednih viškom zaliha drugih. Te troškove snosi centralno ESB.

² Nisu uključeni zaposleni na neplaćenom dopustu. Ovaj podatak uključuje zaposlene s ugovorom na neodređeno i određeno vrijeme te s privremenim ugovorima, kao i sudionike ESB-ova programa za diplomante. Uključeni su i zaposleni na porodiljnom dopustu ili dugotrajnom bolovanju.

President and Governing Council
of the European Central Bank
Frankfurt am Main

11 February 2014

Independent auditor's report

We have audited the accompanying annual accounts of the European Central Bank, which comprise the balance sheet as at 31 December 2013, the profit and loss account for the year then ended, and a summary of significant accounting policies and other explanatory notes (the "Annual Accounts").

The responsibility of the European Central Bank's Executive Board for the Annual Accounts

The Executive Board is responsible for the preparation and fair presentation of these Annual Accounts in accordance with the principles established by the Governing Council, which are set out in Decision ECB/2010/21 on the annual accounts of the European Central Bank, as amended, and for such internal control as the Executive Board determines is necessary to enable the preparation of the Annual Accounts that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

Auditor's responsibility

Our responsibility is to express an opinion on these Annual Accounts based on our audit. We conducted our audit in accordance with International Standards on Auditing. Those standards require that we comply with ethical requirements and plan and perform the audit to obtain reasonable assurance about whether the Annual Accounts are free from material misstatement.

An audit involves performing procedures to obtain audit evidence about the amounts and disclosures in the Annual Accounts. The procedures selected depend on the auditor's judgement, including the assessment of the risks of material misstatement of the Annual Accounts, whether due to fraud or error. In making those risk assessments, the auditor considers internal control relevant to the entity's preparation and fair presentation of the Annual Accounts in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the entity's internal control. An audit also includes evaluating the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates made by the Executive Board, as well as evaluating the overall presentation of the Annual Accounts.

We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our audit opinion.

Opinion

In our opinion, the Annual Accounts give a true and fair view of the financial position of the European Central Bank as at 31 December 2013, and of the results of its operations for the year then ended in accordance with the principles established by the Governing Council, which are set out in Decision ECB/2010/21 on the annual accounts of the European Central Bank, as amended.

Yours sincerely,

Ernst & Young GmbH
Wirtschaftsprüfungsgesellschaft

Victor Veger
Certified Public Accountant

Claus-Peter Wagner
Wirtschaftsprüfer

Ovu stranicu osigurao je ESB kao informativni prijevod izvješća vanjskog revizora ESB-a. U slučaju nepodudarnosti bit će važeća verzija na engleskom jeziku koju je potpisao EY.

Predsjednik i Upravno vijeće
Europske središnje banke
Frankfurt na Majni

11. veljače 2014.

Izvješće neovisnog revizora

Obavili smo reviziju priloženih godišnjih financijskih izvještaja Europske središnje banke, koji se sastoje od bilance stanja na dan 31. prosinca 2013., računa dobiti i gubitka za godinu koja je tada završila te sažetog prikaza značajnih računovodstvenih politika i drugih bilježaka s objašnjenjima („Godišnji financijski izvještaji”).

Odgovornost Izvršnog odbora Europske središnje banke za godišnje financijske izvještaje

Izvršni odbor odgovoran je za sastavljanje i objektivno predstavljanje ovih godišnjih financijskih izvještaja u skladu s načelima koja je utvrdilo Upravno vijeće, a koja su navedena u Odluci ESB/2010/21 o godišnjim financijskim izvještajima Europske središnje banke sa svim izmjenama, te za onakvu unutarnju kontrolu za koju Izvršni odbor odredi da je potrebna za omogućavanje sastavljanja godišnjih financijskih izvještaja koji ne sadrže značajna pogrešna prikazivanja, bilo zbog prijevare bilo zbog pogreške.

Revizorova odgovornost

Naša je odgovornost izraziti mišljenje o tim financijskim izvještajima na temelju naše revizije. Reviziju smo obavili u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima. Ti standardi zahtijevaju da postupamo u skladu s etičkim zahtjevima i planiramo te obavimo reviziju kako bismo stekli razumno uvjerenje o tome da godišnji financijski izvještaji ne sadrže značajna pogrešna prikazivanja.

Revizija uključuje provođenje postupaka kojima se prikupljaju revizijski dokazi o iznosima i objavama u godišnjim financijskim izvještajima, Odabir postupaka ovisi o revizorovoj prosudbi, uključujući procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja godišnjih financijskih izvještaja, bilo zbog prijevare bilo zbog pogreške. U procjenjivanju tih rizika revizor razmatra internu kontrolu relevantnu za subjektovo sastavljanje i objektivno prikazivanje godišnjih financijskih izvještaja kako bi se oblikovali postupci primjereni danim okolnostima, ali ne i u svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti interne kontrole subjekta. Revizija također uključuje ocjenu prikladnosti primijenjenih računovodstvenih politika te primjerenosti računovodstvenih procjena koje je obavio Izvršni odbor, kao i ocjenu cjelokupnog prikaza godišnjih financijskih izvještaja.

Uvjereni smo da su revizijski dokazi koje smo prikupili dostatni i primjereni te mogu služiti kao osnova za izražavanje našega revizijskog mišljenja.

Mišljenje

Prema našem mišljenju, godišnji financijski izvještaji daju točan i objektivan prikaz financijskog položaja Europske središnje banke na dan 31. prosinca 2013. te rezultata njezina poslovanja za godinu koja je tada završila, u skladu s načelima koja je utvrdilo Upravno vijeće i koja su navedena u Odluci ESB/2010/21 o godišnjim financijskim izvještajima Europske središnje banke sa svim izmjenama.

S poštovanjem,

Ernst & Young GmbH
Wirtschaftsprüfungsgesellschaft

Victor Veger
Certified Public Accountant

Claus-Peter Wagner
Wirtschaftsprüfer

BILJEŠKA O RASPOREĐIVANJU DOBITI/RASPODJELI GUBITAKA

Ova bilješka nije dio financijskih izvještaja ESB-a za 2013. godinu.

Na temelju članka 33. Statuta ESSB-a, neto dobit ESB-a prenosi se sljedećim redoslijedom:

- (a) iznos koji odredi Upravno vijeće, a koji ne smije prelaziti 20% neto dobiti, prenosi se u fond opće pričuve, najviše do iznosa jednakog 100% kapitala; a
- (b) preostala neto dobit raspoređuje se imateljima udjela ESB-a razmjerno njihovim uplaćenim udjelima.

U slučaju da ESB ostvari gubitak, manjak se može nadoknaditi iz fonda opće pričuve ESB-a i, ako je potrebno, nakon odluke Upravnog vijeća, iz monetarnog prihoda za dotičnu financijsku godinu, razmjerno visini i najviše do iznosa raspodijeljenih nacionalnim središnjim bankama u skladu s člankom 32.5 Statuta ESSB-a.¹

Nakon prijenosa na rezervacije za rizike, neto dobit ESB-a za 2013. iznosila je 1.439,8 milijuna EUR. Budući da na temelju odluke Upravnog vijeća nije bilo prijenosa u fond opće pričuve, privremeno raspoređena dobit u iznosu 1.369,7 milijuna EUR isplaćena je nacionalnim središnjim bankama europodručja 31. siječnja 2014. Nadalje, Upravno je vijeće odlučilo zadržati iznos u visini 9,5 milijuna EUR, koji proizlazi iz usklađenja dobiti ostvarene prethodnih godina (vidi „Mirovinski planovi ESB-a, ostala primanja poslije prestanka zaposlenja i ostala dugoročna primanja” u bilješkama o računovodstvenim politikama), a preostalu dobit u visini 60,6 milijuna EUR rasporediti nacionalnim središnjim bankama europodručja.

Dobit se nacionalnim središnjim bankama raspoređuje razmjerno njihovim uplaćenim udjelima u upisanom kapitalu ESB-a. Nacionalne središnje banke izvan europodručja nemaju pravo primati ikakav udio raspoložive dobiti ESB-a, niti su obvezne podmirivati bilo kakav gubitak ESB-a.

	2013. EUR	2012. ¹⁾ EUR
Dobit tekuće godine	1.439.769.100	995.006.635
Privremeno raspoređena dobit	(1.369.690.567)	(574.627.292)
Zadržana dobit zbog usklađenja dobiti ostvarene prethodnih godina	(9.503.000)	0
Dobit tekuće godine nakon privremeno raspoređene i zadržane dobiti	60.575.533	420.379.343
Raspoređena preostala dobit	(60.575.533)	(423.403.343)
Ukupno	0	(3.024.000)

1) Ponovno iskazan iznos zbog promjene računovodstvenih politika (vidi „Mirovinski planovi ESB-a, ostala primanja poslije prestanka zaposlenja i ostala dugoročna primanja” u bilješkama o računovodstvenim politikama).

1) Prema članku 32.5 Statuta ESSB-a, iznos monetarnog prihoda ESSB-a raspodjeljuje se nacionalnim središnjim bankama, razmjerno visini njihovih upisanih udjela u kapitalu ESB-a.